

Zavod za planiranje razvoja
Kantona Sarajevo

Sektor za planiranje
društveno–ekonomskog
razvoja

Turizam u Kantonu Sarajevo
1999-2009

April 2010. godine

Direktor:

mr. sci. Fahrudin Đuzo

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO

www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:

mr. sci. Fahrudin Đuzo

Koordinacija i obrada:

Sektor za planiranje društveno-ekonomskog razvoja

e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnica direktora:

mr. Maida Fetahagić

Šef službe za istraživanje i razvoj:

Gordana Memišević, dipl.ecc.

Šef službe za upravljanje i koordinaciju sredstava razvoja KS:

Ljiljana Misirača, dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Emina Kašmo, dipl.ecc.

Sadržaj

Uvodne napomene

Smještajni kapaciteti	4
broj poslovnih jedinica	
broj soba	
broj ležaja	
Turisti	8
broj domaćih turista	
broj stranih turista	
ukupan broj turista	
Noćenja	12
broj noćenja domaćih turista	
broj noćenja stranih turista	
ukupan broj noćenja	
Prihodi od turizma	16
od noćenja	
od ostalog	
ukupno	
Iskorištenost kapaciteta i prosječna dužina boravka	20
Uporedni pokazatelji	23
Ocjena 2009.	
Pregled tabela	
Pregled grafova	

Uvodne napomene

U skladu sa Programom rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, odnosno Sektora za planiranje društveno-ekonomskog razvoja, pripremljen je materijal "Turizam na području Kantona Sarajevo u periodu od 1999. do 2009. godine".

Materijal sadrži: uvodne napomene, podatke o smještajnim kapacitetima, turistima, noćenjima, prihodu od turizma, iskorištenosti kapaciteta i prosječnoj dužini boravka turista, uporedne pokazatelje, ocjenu turizma 2009., kao i pregled tabela i grafova.

Svaki od ovih elemenata daje se za svaku godinu od 1999. do 2009. godine, kao i za nivo općina, Grada i Kantona Sarajevo.

Date su i strukture, indeksi i komparacije.

U općini Hadžići nisu evidentirani turistički kapaciteti od 1999-2008. godine, dok za općinu Trnovo nema podataka za 1999. godinu, a za općinu Ilijaš od 2005. do 2009. godine.

U 2009. godini statistika nije pratila prihod od turizma, tako da je ovaj segment obrađen od 1999-2008. godine.

Za izradu materijala korišteni su Bilteni Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo.

Smještajni kapaciteti

Na području Kantona Sarajevo, krajem 2009. godine, postoji 59 poslovnih jedinica sa smještajnim kapacitetima. To je za 34 poslovne jedinice više nego 1999. godine, što rezultira prosječnom stopom rasta od 9%. Posmatrajući osam kantonalnih općina (u Ilijašu nema evidentiranih poslovnih jedinica) broj poslovnih jedinica u 2009. godini se kreće od 1-17. Najviše je poslovnih jedinica u općini Ilidža i njihovo učešće u ukupnom broju poslovnih jedinica Kantona iznosi 28,8%, a najmanje ih je u Trnovu, odnosno Hadžićima, 1,7%.

U periodu od 1999. do 2009. najveći rast poslovnih jedinica ima općina Ilidža, 23,9%, dok je u općini Novo Sarajevo došlo do smanjenja broja poslovnih jedinica po stopi od 1,8%. U 2009. u Gradu je smješteno 64,4% poslovnih jedinica, a prosječna godišnja stopa rasta od 1999. do 2009. godine je 6,6%.

Kanton Sarajevo u 2009. godini, u smještajnim kapacitetima raspolaže sa 2.983 sobe, što je za 1.997 soba, odnosno 3 puta više nego 1999. godine. Najveći broj soba je na općini Ilidža, 850, čije je učešće u ukupnom broju soba Kantona 28,5%, a najmanje soba je u općini Hadžići, 39, odnosno učešće od 1,3%. U periodu od 1999. do 2009. broj soba u Kantonu Sarajevo je rastao prosječno godišnje za 11,7%. Najveću stopu rasta u posmatranom periodu ima općina Novi Grad, 32,1%, zatim Ilidža 28,5%, te Stari Grad, 16,9%, a najmanju općine Novo Sarajevo, 0,2%.

Učešće soba u smještajnim kapacitetima Grada u ukupnom broju raspoloživih soba Kantona Sarajevo 2009. godine je 63,8%. Primjetno je iz godine u godinu smanjenje učešća gradskih općina u ukupnom broju soba Kantona Sarajevo, a godišnja stopa rasta od 1999. do 2009. je 8,9%.

Kanton Sarajevo u 2009. godini, u smještajnim kapacitetima ima 6.037 ležaja. U Kantonu u odnosu na 1999. godinu, broj ležaja se povećao za 4.244 ležaja (3,4 puta), odnosno prosječno godišnje po stopi od 12,9%. U 2009. najveći broj ležaja je na općini Ilidža, 1.619, čije učešće u ukupnom broju ležaja Kantona iznosi 26,8%, zatim u općini Novi Grad koja raspolaže sa 1.475 ležaja i učestvuje u ukupnom broju ležaja Kantona sa 24,4%.

Grad Sarajevo u 2009. godini u smještajnim kapacitetima raspolaže sa 3.869 ležaja, što je 64,1% od ukupnog broja ležaja Kantona Sarajevo. U posmatranom periodu broj ležaja je rastao godišnje po stopi od 10,3%.

Tabela 1: Smještajni kapaciteti - broj poslovnih jedinica

općina	smještajni kapaciteti											Stopa rasta 1999-2009
	broj poslovnih jedinica											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	5	5	5	6	6	7	8	8	11	11	15	11,6
Centar	6	8	7	7	7	7	7	7	10	10	10	5,2
Novo Sarajevo	6	6	5	5	6	6	5	5	6	6	5	-1,8
Novi Grad	3	4	4	4	4	4	4	5	6	7	8	10,3
GRAD	20	23	21	22	23	24	24	25	33	34	38	6,6
Iliđža	2	4	4	4	9	10	10	11	15	17	17	23,9
Vogošća	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	7,2
Hadžići											1	
Ilijaš	2	2	2	2	2	2						
Trnovo		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,0
KANTON	25	31	29	30	37	39	37	39	51	54	59	9,0

Broj poslovnih jedinica

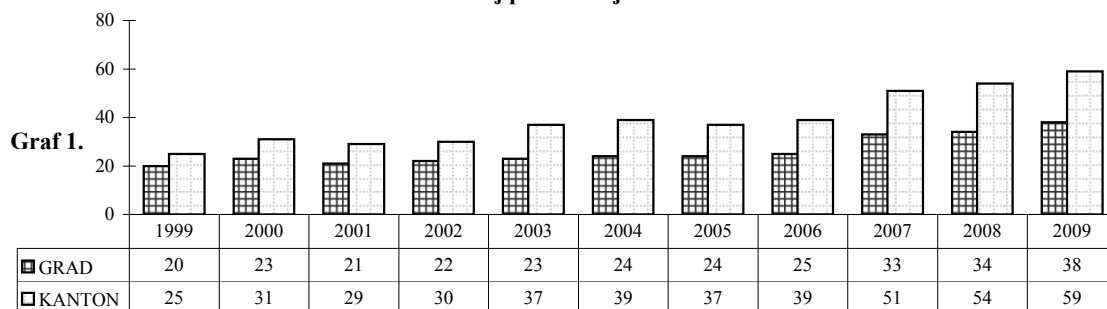

Tabela 2: Poslovne jedinice - struktura (%)

općina	smještajni kapaciteti										
	broj poslovnih jedinica										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stari Grad	20,0	16,1	17,2	20,0	16,2	17,9	21,6	20,5	21,6	20,4	25,4
Centar	24,0	25,8	24,1	23,3	18,9	17,9	18,9	17,9	19,6	18,5	16,9
Novo Sarajevo	24,0	19,4	17,2	16,7	16,2	15,4	13,5	12,8	11,8	11,1	8,5
Novi Grad	12,0	12,9	13,8	13,3	10,8	10,3	10,8	12,8	11,8	13,0	13,6
Iliđža	8,0	12,9	13,8	13,3	24,3	25,6	27,0	28,2	29,4	31,5	28,8
Vogošća	4,0	3,2	3,4	3,3	5,4	5,1	5,4	5,1	3,9	3,7	3,4
Hadžići											1,7
Ilijaš	8,0	6,5	6,9	6,7	5,4	5,1					
Trnovo	0,0	3,2	3,4	3,3	2,7	2,6	2,7	2,6	2,0	1,9	1,7
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

GRAD	80,0	74,2	72,4	73,3	62,2	61,5	64,9	64,1	64,7	63,0	64,4
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 3: Broj poslovnih jedinica - indeksi

općina	broj poslovnih jedinica									
	indeksi									
	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2006</u> 2005	<u>2007</u> 2006	<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008
Stari Grad	100,0	100,0	120,0	100,0	116,7	114,3	100,0	137,5	100,0	136,4
Centar	133,3	87,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	142,9	100,0	100,0
Novo Sarajevo	100,0	83,3	100,0	120,0	100,0	83,3	100,0	120,0	100,0	83,3
Novi Grad	133,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	125,0	120,0	116,7	114,3
GRAD	115,0	91,3	104,8	104,5	104,3	100,0	104,2	132,0	103,0	111,8
Iliđža	200,0	100,0	100,0	225,0	111,1	100,0	110,0	136,4	113,3	100,0
Vogošća	100,0	100,0	100,0	200,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Hadžići										
Ilijaš	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0					
Trnovo		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
KANTON	124,0	93,5	103,4	123,3	105,4	94,9	105,4	130,8	105,9	109,3

Tabela 4: Smještajni kapaciteti - broj soba

općina	smještajni kapaciteti											Stopa rasta 1999-2009
	broj soba											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	111	111	111	128	198	220	225	229	306	332	531	16,9
Centar	453	488	472	472	498	498	503	503	573	579	573	2,4
Novo Sarajevo	213	213	225	223	234	234	223	222	272	272	217	0,2
Novi Grad	36	420	416	416	420	420	420	495	505	574	582	32,1
GRAD	813	1.232	1.224	1.239	1.350	1.372	1.371	1.449	1.656	1.757	1.903	8,9
Ilidža	69	153	210	210	362	390	394	542	699	751	850	28,5
Vogošća	83	83	83	83	113	113	117	117	121	121	121	3,8
Hadžići											39	
Ilijaš	21	21	21	21	21	21						
Trnovo		22	70	70	70	70	70	70	70	70	70	13,7
KANTON	986	1.511	1.608	1.623	1.916	1.966	1.952	2.178	2.546	2.699	2.983	11,7

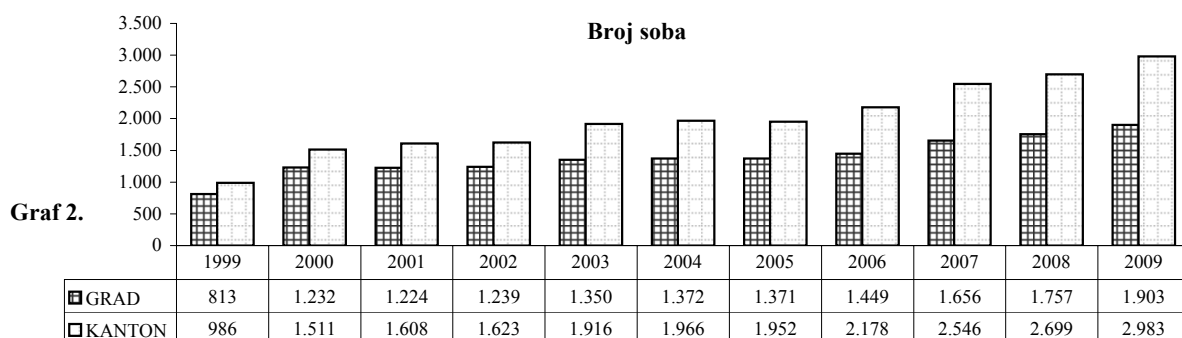

Tabela 5: Broj soba - struktura (%)

općina	smještajni kapaciteti										
	broj soba										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stari Grad	11,3	7,3	6,9	7,9	10,3	11,2	11,5	10,5	12,0	12,3	17,8
Centar	45,9	32,3	29,4	29,1	26,0	25,3	25,8	23,1	22,5	21,5	19,2
Novo Sarajevo	21,6	14,1	14,0	13,7	12,2	11,9	11,4	10,2	10,7	10,1	7,3
Novi Grad	3,7	27,8	25,9	25,6	21,9	21,4	21,5	22,7	19,8	21,3	19,5
Ilidža	7,0	10,1	13,1	12,9	18,9	19,8	20,2	24,9	27,5	27,8	28,5
Vogošća	8,4	5,5	5,2	5,1	5,9	5,7	6,0	5,4	4,8	4,5	4,1
Hadžići											1,3
Ilijaš	2,1	1,4	1,3	1,3	1,1	1,1					
Trnovo	0,0	1,5	4,4	4,3	3,7	3,6	3,6	3,2	2,7	2,6	2,3
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

GRAD	82,5	81,5	76,1	76,3	70,5	69,8	70,2	66,5	65,0	65,1	63,8
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 6: Broj soba - indeksi

općina	broj soba									
	indeksi									
	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2006</u> 2005	<u>2007</u> 2006	<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008
Stari Grad	100,0	100,0	115,3	154,7	111,1	102,3	101,8	133,6	108,5	159,9
Centar	107,7	96,7	100,0	105,5	100,0	101,0	100,0	113,9	101,0	99,0
Novo Sarajevo	100,0	105,6	99,1	104,9	100,0	95,3	99,6	122,5	100,0	79,8
Novi Grad	1.166,7	99,0	100,0	101,0	100,0	100,0	117,9	102,0	113,7	101,4
GRAD	151,5	99,4	101,2	109,0	101,6	99,9	105,7	114,3	106,1	108,3
Ilidža	221,7	137,3	100,0	172,4	107,7	101,0	137,6	129,0	107,4	113,2
Vogošća	100,0	100,0	100,0	136,1	100,0	103,5	100,0	103,4	100,0	100,0
Hadžići										
Ilijaš	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0					
Trnovo		318,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
KANTON	153,2	106,4	100,9	118,1	102,6	99,3	111,6	116,9	106,0	110,5

Tabela 7: Smještajni kapaciteti - broj ležaja

općina	smještajni kapaciteti											Stopa rasta 1999-2009
	broj ležaja											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	155	155	155	178	364	407	413	412	562	638	935	19,7
Centar	903	989	923	922	972	971	985	969	1.090	1.092	1.074	1,7
Novo Sarajevo	319	321	348	337	358	360	330	329	446	446	385	1,9
Novi Grad	74	1.035	1.035	966	1.035	1.035	1.035	1.212	1.231	1.453	1.475	34,9
GRAD	1.451	2.500	2.461	2.403	2.729	2.773	2.763	2.922	3.329	3.629	3.869	10,3
Ilidža	153	338	425	422	741	776	776	980	1.263	1.367	1.619	26,6
Vogošća	143	143	143	143	190	192	215	215	231	231	231	4,9
Hadžići											105	
Ilijaš	46	45	45	45	45	45						
Trnovo		56	217	217	217	217	217	217	217	213	213	16,0
KANTON	1.793	3.082	3.291	3.230	3.922	4.003	3.971	4.334	5.040	5.440	6.037	12,9

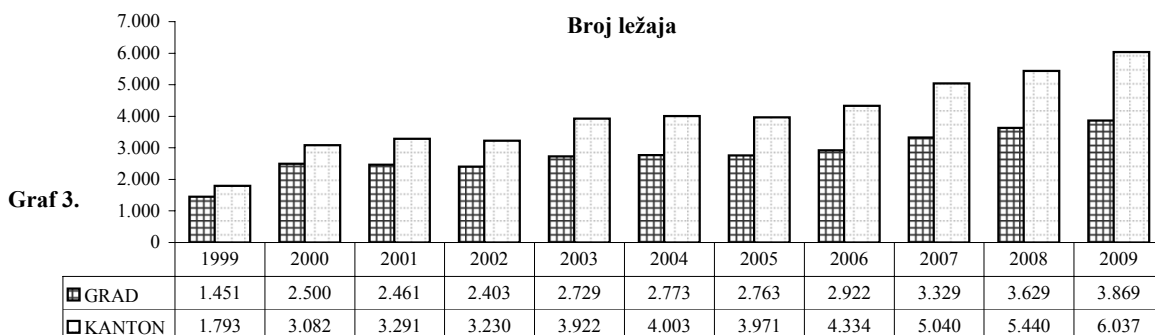

Tabela 8: Broj ležaja - struktura (%)

općina	smještajni kapaciteti										
	broj ležaja										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stari Grad	8,6	5,0	4,7	5,5	9,3	10,2	10,4	9,5	11,2	11,7	15,5
Centar	50,4	32,1	28,0	28,5	24,8	24,3	24,8	22,4	21,6	20,1	17,8
Novo Sarajevo	17,8	10,4	10,6	10,4	9,1	9,0	8,3	7,6	8,8	8,2	6,4
Novi Grad	4,1	33,6	31,4	29,9	26,4	25,9	26,1	28,0	24,4	26,7	24,4
Ilidža	8,5	11,0	12,9	13,1	18,9	19,4	19,5	22,6	25,1	25,1	26,8
Vogošća	8,0	4,6	4,3	4,4	4,8	4,8	5,4	5,0	4,6	4,2	3,8
Hadžići											1,7
Ilijaš	2,6	1,5	1,4	1,4	1,1	1,1					
Trnovo	0,0	1,8	6,6	6,7	5,5	5,4	5,5	5,0	4,3	3,9	3,5
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

GRAD	80,9	81,1	74,8	74,4	69,6	69,3	69,6	67,4	66,1	66,7	64,1
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 9: Broj ležaja - indeksi

općina	broj ležaja									
	indeksi									
	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2006</u> 2005	<u>2007</u> 2006	<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008
Stari Grad	100,0	100,0	114,8	204,5	111,8	101,5	99,8	136,4	113,5	146,6
Centar	109,5	93,3	99,9	105,4	99,9	101,4	98,4	112,5	100,2	98,4
Novo Sarajevo	100,6	108,4	96,8	106,2	100,6	91,7	99,7	135,6	100,0	86,3
Novi Grad	1.398,6	100,0	93,3	107,1	100,0	100,0	117,1	101,6	118,0	101,5
GRAD	172,3	98,4	97,6	113,6	101,6	99,6	105,8	113,9	109,0	106,6
Ilidža	220,9	125,7	99,3	175,6	104,7	100,0	126,3	128,9	108,2	118,4
Vogošća	100,0	100,0	100,0	132,9	101,1	112,0	100,0	107,4	100,0	100,0
Hadžići										
Ilijaš	97,8	100,0	100,0	100,0	100,0					
Trnovo		387,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	98,2	100,0
KANTON	171,9	106,8	98,1	121,4	102,1	99,2	109,1	116,3	107,9	111,0

Turisti

Kanton Sarajevo je u 2009. godini posjetilo 43.022 **domaća turista**. Najviše domaćih turista je boravilo na općini Ilidža, 16.398, i njihovo učešće u ukupnom broju domaćih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 38,1%. U općini Stari Grad boravilo je 15%, u Centru 11,4%, u Vogošći 8,7%, Novom Sarajevu i Novom Gradu po 7,3% turista, Hadžićima 6,6%, te u Trnovu 5,6% domaćih turista.

U 1999. godini Kanton je posjetilo 15.207 domaćih turista. Najveće učešće domaćih turista u ukupnom broju turista koji su posjetili Kanton imala je općina Centar, 38%, a najmanje općina Novi Grad, 0,8%.

Broj domaćih turista u Kantonu Sarajevo u periodu od 1999. do 2009. godine je rastao prosječno godišnje po stopi od 11%, i veći je 2,8 puta u odnosu na 1999. godinu. Učešće domaćih turista Grada u Kantonu Sarajevo 2009. godine je 41%, dok je to učešće 1999. godine iznosilo 73,7%.

Kanton Sarajevo je u 2009. godini posjetilo 127.590 **stranih turista**. Najviše stranih turista je boravilo na općini Ilidža, 41.797, i njihovo učešće u ukupnom broju stranih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 32,8%. U Starom Gradu boravilo je 25,9%, u Centru 20,2%, a u Novom Gradu 9% stranih turista.

Broj stranih turista koji su posjetili Kanton u 2009. godini bio je veći za preko 2,8 puta nego 1999. godine, a stopa rasta u tom periodu iznosi 11%. Učešće stranih turista Grada u Kantonu Sarajevo 2009. godine je 62,9%, dok je to učešće 1999. godine iznosilo 83,9%.

Kanton Sarajevo je u 2009. godini posjetilo ukupno 170.612 **turista**, što je za 110.454 turista više nego 1999. godine kada je Kanton posjetilo 60.158 turista. Broj turista koji su posjetili Kanton u 2009. godini u odnosu na 1999. godinu se povećao skoro 2,8 puta, a stopa rasta je 11%. Tokom posmatranog perioda najviše turista je boravilo u općini Centar, ali sa tendencijom smanjenja učešća u ukupnom broju turista Kantona sa 34,5% u 1999. na 18% 2009. godine. U 2009. godini najviše turista je boravilo na općini Ilidža 58.195 i njihovo učešće u ukupnom broju turista koji su posjetili Kanton je 34,1%.

U 2009. godini Grad je posjetilo 97.886 turista što je 2 puta više nego u 1999. godini kada je Grad Sarajevo posjetilo 48.936 turista.

Učešće turista Grada u Kantonu Sarajevo 2009. godine je 57,4%, a 1999. godine 81,3%.

Tabela 10: Broj domaćih turista

općina	broj turista domaći turisti											Stopa rasta 1999-2009
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
	Stari Grad	1.943	1.452	1.658	2.231	3.288	4.134	4.776	4.945	4.355	5.064	
Centar	5.783	6.943	5.725	7.785	7.461	6.475	7.188	6.647	7.084	6.011	4.919	-1,6
Novo Sarajevo	3.358	4.585	5.054	5.021	5.882	6.685	5.557	5.553	5.743	4.867	3.153	-0,6
Novi Grad	123	1.206	918	1.593	1.345	1.027	767	1.540	2.114	2.805	3.120	38,2
GRAD	11.207	14.186	13.355	16.630	17.976	18.321	18.288	18.685	19.296	18.747	17.628	4,6
Ilidža	1.739	2.754	3.283	2.570	5.652	7.704	9.587	9.408	15.830	18.102	16.398	25,2
Vogošća	1.442	1.435	1.645	1.219	1.132	3.272	2.626	3.850	5.922	4.947	3.751	10,0
Hadžići											2.833	
Ilijaš	819	1.859	1.023	557	361	152						
Trnovo		1.390	3.025	4.427	4.286	4.063	3.907	3.522	3.496	2.804	2.412	6,3
KANTON	15.207	21.624	22.331	25.403	29.407	33.512	34.408	35.465	44.544	44.600	43.022	11,0

Broj domaćih turista

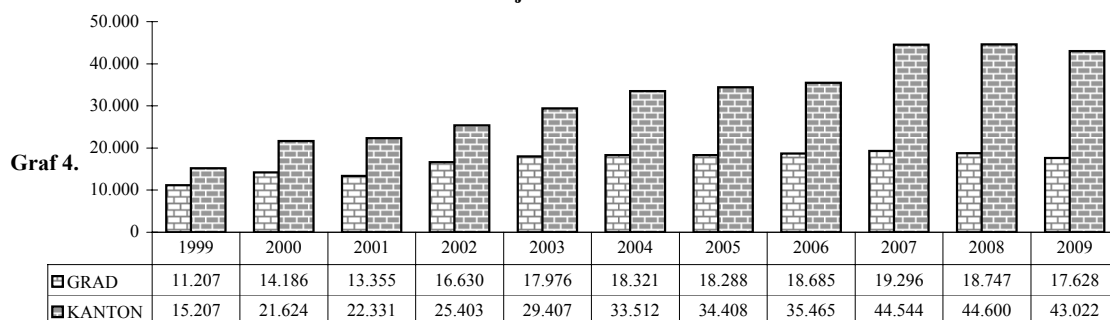

Tabela 11: Broj domaćih turista - struktura (%)

općina	broj turista domaći turisti										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Stari Grad	12,8	6,7	7,4	8,8	11,2	12,3	13,9	13,9	9,8	11,4
Centar	38,0	32,1	25,6	30,6	25,4	19,3	20,9	18,7	15,9	13,5	11,4
Novo Sarajevo	22,1	21,2	22,6	19,8	20,0	19,9	16,2	15,7	12,9	10,9	7,3
Novi Grad	0,8	5,6	4,1	6,3	4,6	3,1	2,2	4,3	4,7	6,3	7,3
Ilidža	11,4	12,7	14,7	10,1	19,2	23,0	27,9	26,5	35,5	40,6	38,1
Vogošća	9,5	6,6	7,4	4,8	3,8	9,8	7,6	10,9	13,3	11,1	8,7
Hadžići											6,6
Ilijaš	5,4	8,6	4,6	2,2	1,2	0,5					
Trnovo	0,0	6,4	13,5	17,4	14,6	12,1	11,4	9,9	7,8	6,3	5,6
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

GRAD	73,7	65,6	59,8	65,5	61,1	54,7	53,2	52,7	43,3	42,0	41,0
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 12: Broj domaćih turista - indeksi

općina	broj domaćih turista indeks									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stari Grad	74,7	114,2	134,6	147,4	125,7	115,5	103,5	88,1	116,3	127,1
Centar	120,1	82,5	136,0	95,8	86,8	111,0	92,5	106,6	84,9	81,8
Novo Sarajevo	136,5	110,2	99,3	117,1	113,7	83,1	99,9	103,4	84,7	64,8
Novi Grad	980,5	76,1	173,5	84,4	76,4	74,7	200,8	137,3	132,7	111,2
GRAD	126,6	94,1	124,5	108,1	101,9	99,8	102,2	103,3	97,2	94,0
Ilidža	158,4	119,2	78,3	219,9	136,3	124,4	98,1	168,3	114,4	90,6
Vogošća	99,5	114,6	74,1	92,9	289,0	80,3	146,6	153,8	83,5	75,8
Hadžići										
Ilijaš	227,0	55,0	54,4	64,8	42,1					
Trnovo		217,6	146,3	96,8	94,8	96,2	90,1	99,3	80,2	86,0
KANTON	142,2	103,3	113,8	115,8	114,0	102,7	103,1	125,6	100,1	96,5

Tabela 13: Broj stranih turista

općina	broj turista strani turisti											Stopa rasta 1999-2009
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	7.813	7.403	6.677	7.706	10.085	13.413	14.264	14.673	20.327	17.026	33.066	15,5
Centar	14.989	19.680	18.663	22.265	25.255	26.766	30.704	33.372	34.447	29.778	25.791	5,6
Novo Sarajevo	14.330	16.894	13.919	15.587	15.234	14.095	16.637	17.348	15.908	14.669	9.978	-3,6
Novi Grad	597	1.953	2.683	2.453	2.695	1.766	1.418	5.434	6.044	8.039	11.423	34,3
GRAD	37.729	45.930	41.942	48.011	53.269	56.040	63.023	70.827	76.726	69.512	80.258	7,8
Ilidža	4.502	4.890	6.045	4.573	8.724	10.667	13.079	18.544	41.245	46.994	41.797	25,0
Vogošća	2.182	1.805	769	601	1.159	2.280	2.539	2.454	2.303	2.625	3.971	6,2
Hadžići											323	
Ilijaš	538	571	636	415	226	156						
Trnovo		303	786	1.266	1.644	2.974	3.224	3.079	2.375	2.573	1.241	17,0
KANTON	44.951	53.499	50.178	54.866	65.022	72.117	81.865	94.904	122.649	121.704	127.590	11,0

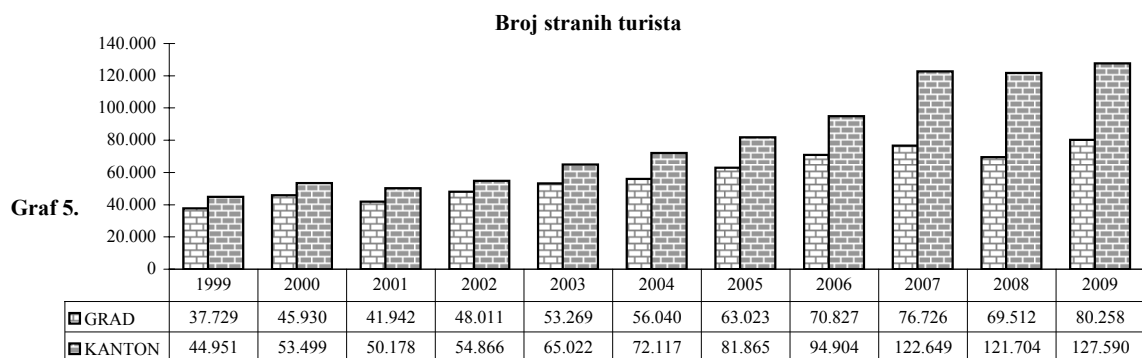

Tabela 14: Broj stranih turista - struktura (%)

općina	broj turista strani turisti										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stari Grad	17,4	13,8	13,3	14,0	15,5	18,6	17,4	15,5	16,6	14,0	25,9
Centar	33,3	36,8	37,2	40,6	38,8	37,1	37,5	35,2	28,1	24,5	20,2
Novo Sarajevo	31,9	31,6	27,7	28,4	23,4	19,5	20,3	18,3	13,0	12,1	7,8
Novi Grad	1,3	3,7	5,3	4,5	4,1	2,4	1,7	5,7	4,9	6,6	9,0
Ilidža	10,0	9,1	12,0	8,3	13,4	14,8	16,0	19,5	33,6	38,6	32,8
Vogošća	4,9	3,4	1,5	1,1	1,8	3,2	3,1	2,6	1,9	2,2	3,1
Hadžići											0,3
Ilijaš	1,2	1,1	1,3	0,8	0,3	0,2					
Trnovo	0,0	0,6	1,6	2,3	2,5	4,1	3,9	3,2	1,9	2,1	1,0
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,0

GRAD	83,9	85,9	83,6	87,5	81,9	77,7	77,0	74,6	62,6	57,1	62,9
KANTON	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,0

Tabela 15: Broj stranih turista - indeksi

općina	broj stranih turista indeks									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stari Grad	94,8	90,2	115,4	130,9	133,0	106,3	102,9	138,5	83,8	194,2
Centar	131,3	94,8	119,3	113,4	106,0	114,7	108,7	103,2	86,4	86,6
Novo Sarajevo	117,9	82,4	112,0	97,7	92,5	118,0	104,3	91,7	92,2	68,0
Novi Grad	327,1	137,4	91,4	109,9	65,5	80,3	383,2	111,2	133,0	142,1
GRAD	121,7	91,3	114,5	111,0	105,2	112,5	112,4	108,3	90,6	115,5
Ilidža	108,6	123,6	75,6	190,8	122,3	122,6	141,8	222,4	113,9	88,9
Vogošća	82,7	42,6	78,2	192,8	196,7	111,4	96,7	93,8	114,0	151,3
Hadžići										
Ilijaš	106,1	111,4	65,3	54,5	69,0					
Trnovo		259,4	161,1	129,9	180,9	108,4	95,5	77,1	108,3	48,2
KANTON	119,0	93,8	109,3	118,5	110,9	113,5	115,9	129,2	99,2	104,8

Tabela 16: Ukupan broj turista

općina	Broj turista											Stopa rasta 1999-2009
	ukupan broj turista											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	9.756	8.855	8.335	9.937	13.373	17.547	19.040	19.618	24.682	22.090	39.502	15,0
Centar	20.772	26.623	24.388	30.050	32.716	33.241	37.892	40.019	41.531	35.789	30.710	4,0
Novo Sarajevo	17.688	21.479	18.973	20.608	21.116	20.780	22.194	22.901	21.651	19.536	13.131	-2,9
Novi Grad	720	3.159	3.601	4.046	4.040	2.793	2.185	6.974	8.158	10.844	14.543	35,1
GRAD	48.936	60.116	55.297	64.641	71.245	74.361	81.311	89.512	96.022	88.259	97.886	7,2
Iliđža	6.241	7.644	9.328	7.143	14.376	18.371	22.666	27.952	57.075	65.096	58.195	25,0
Vogošća	3.624	3.240	2.414	1.820	2.291	5.552	5.165	6.304	8.225	7.572	7.722	7,9
Hadžići											3.156	
Ilijaš	1.357	2.430	1.659	972	587	308						
Trnovo		1.693	3.811	5.693	5.930	7.037	7.131	6.601	5.871	5.377	3.653	8,9
KANTON	60.158	75.123	72.509	80.269	94.429	105.629	116.273	130.369	167.193	166.304	170.612	11,0

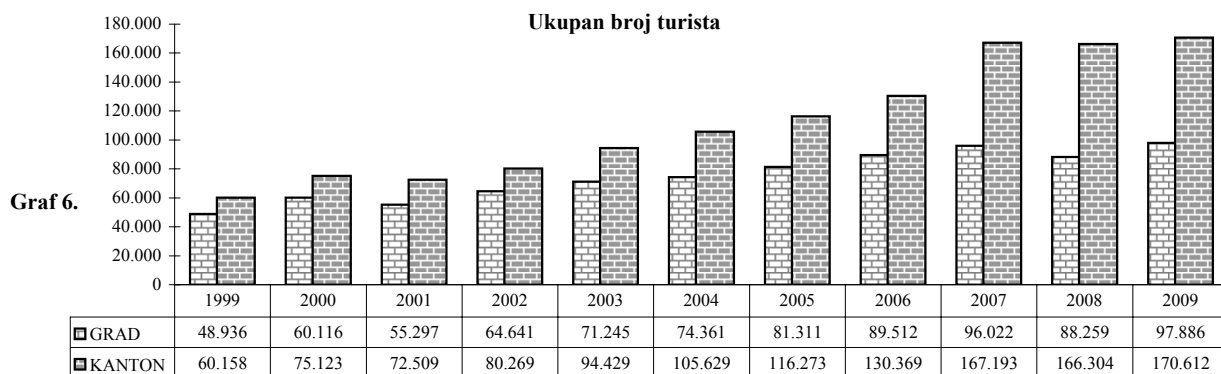

Tabela 17: Ukupan broj turista - struktura (%)

općina	Broj turista										
	ukupan broj turista										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stari Grad	16,2	11,8	11,5	12,4	14,2	16,6	16,4	15,0	14,8	13,3	23,2
Centar	34,5	35,4	33,6	37,4	34,6	31,5	32,6	30,7	24,8	21,5	18,0
Novo Sarajevo	29,4	28,6	26,2	25,7	22,4	19,7	19,1	17,6	12,9	11,7	7,7
Novi Grad	1,2	4,2	5,0	5,0	4,3	2,6	1,9	5,3	4,9	6,5	8,5
Iliđža	10,4	10,2	12,9	8,9	15,2	17,4	19,5	21,4	34,1	39,1	34,1
Vogošća	6,0	4,3	3,3	2,3	2,4	5,3	4,4	4,8	4,9	4,6	4,5
Hadžići											1,8
Ilijaš	2,3	3,2	2,3	1,2	0,6	0,3					
Trnovo	0,0	2,3	5,3	7,1	6,3	6,7	6,1	5,1	3,5	3,2	2,1
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

GRAD	81,3	80,0	76,3	80,5	75,4	70,4	69,9	68,7	57,4	53,1	57,4
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 18: Ukupan broj turista - indeksi

općina	Ukupan broj turista									
	indeks									
	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2006</u> 2005	<u>2007</u> 2006	<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008
Stari Grad	90,8	94,1	119,2	134,6	131,2	108,5	103,0	125,8	89,5	178,8
Centar	128,2	91,6	123,2	108,9	101,6	114,0	105,6	103,8	86,2	85,8
Novo Sarajevo	121,4	88,3	108,6	102,5	98,4	106,8	103,2	94,5	90,2	67,2
Novi Grad	438,8	114,0	112,4	99,9	69,1	78,2	319,2	117,0	132,9	134,1
GRAD	122,8	92,0	116,9	110,2	104,4	109,3	110,1	107,3	91,9	110,9
Iliđža	122,5	122,0	76,6	201,3	127,8	123,4	123,3	204,2	114,1	89,4
Vogošća	89,4	74,5	75,4	125,9	242,3	93,0	122,1	130,5	92,1	102,0
Hadžići										
Ilijaš	179,1	68,3	58,6	60,4	52,5					
Trnovo		225,1	149,4	104,2	118,7	101,3	92,6	88,9	91,6	67,9
KANTON	124,9	96,5	110,7	117,6	111,9	110,1	112,1	128,2	99,5	102,6

Noćenja

U Kantonu Sarajevo je u 2009. godini zabilježeno 75.726 **noćenja domaćih turista**. Najviše noćenja domaćih turista je u općini Ilidža 26.580 i njihovo učešće u ukupnom broju noćenja domaćih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 35,1%. U općini Vogošća ostvareno je 13,2% noćenja domaćih turista, u Starom Gradu 12,6%, u Centru 10,6%, u Hadžićima 7,8%, u Novom Gradu 7%, te u Novom Sarajevu i u Trnovu 6,9% noćenja domaćih turista.

U 1999. godini u Kantonu je zabilježeno 33.014 noćenja domaćih turista. Najviše noćenja domaćih turista je u općini Centar 9.769 i njihovo učešće u ukupnom broju noćenja domaćih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 29,6%, a najmanje učešće ima općina Novi Grad sa 0,7%.

U Kantonu Sarajevo u periodu 1999. do 2009. broj noćenja domaćih turista je rastao prosječno godišnje po stopi od 8,7%, odnosno u 2009. veći je preko 2,3 puta nego 1999. godine. Najveću stopu rasta, u posmatranom periodu, ima općina Novi Grad 36,1%. Najmanju prosječnu stopu, odnosno negativnu ima općina Centar, 2%.

Učešće noćenja domaćih turista Grada u Kantonu Sarajevo 2009. godine je 37%, a 1999. godine 56,2%.

U Kantonu Sarajevo je u 2009. godini evidentirano 248.787 **noćenja stranih turista**. Najviše noćenja stranih turista je u općini Stari Grad 74.998 i njihovo učešće u ukupnom broju noćenja stranih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo je 30,1%. Od ukupnog broja noćenja stranih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo na Ilidži je 29,6%, u Centru je 20,4%, u Novom Gradu 7,5%, u Novom Sarajevu 7,2%, Vogošći 3,9%, u Trnovu 1,1%, te u Hadžićima 0,2%.

Broj noćenja stranih turista koji su posjetili Kanton Sarajevo u 2009. godini veći je 2 puta nego 1999. kada je bilo 122.114 noćenja, a stopa rasta u tom periodu iznosi 7,4%.

Učešće noćenja stranih turista Grada u Kantonu Sarajevo 2009. godine je 65,2%, i manje je nego 1999. godine kada je bilo 76,6%.

Kanton Sarajevo je u 2009. godini evidentirao 324.513 **noćenja turista**, što je za 169.385 noćenja turista odnosno 2,1 puta više nego 1999. godine, kada je evidentirano 155.128 noćenja turista. Broj noćenja turista u periodu 1999. do 2009. godine rastao je godišnje po stopi od 7,7%. Tokom posmatranog perioda najviše noćenja evidentirano je u općini Novi grad i to sa tendencijom smanjenja učešća u ukupnom broju noćenja Kantona sa 29,6% u 1999. na 18,1% 2009. godine. U 2009. godini najveće učešće noćenja u ukupnom broju noćenja Kantona ima općina Ilidža 30,8%, a najmanje općina Hadžići 2%.

U 2009. godini u Gradu je evidentirano 190.207 noćenja turista što je za oko 1,7 puta više nego 1999. kada je u Gradu evidentirano 112.137 noćenja turista.

Učešće noćenja turista Grada u Kantonu Sarajevo 2009. je 58,6%, a 1999. godine 72,3%.

Tabela 19: Broj noćenja domaćih turista

općina	broj noćenja											Stopa rasta 1999-2009
	broj noćenja domaćih turista											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	3.712	3.017	2.444	4.057	5.754	6.594	7.357	7.063	5.853	7.469	9.543	9,9
Centar	9.769	11.825	9.771	12.865	12.388	10.193	11.351	12.115	12.109	10.053	8.002	-2,0
Novo Sarajevo	4.842	6.812	7.384	7.016	8.524	10.828	8.767	9.324	9.954	8.608	5.230	0,8
Novi Grad	241	2.858	2.022	4.260	2.414	2.540	1.798	2.412	4.020	5.197	5.272	36,1
GRAD	18.564	24.512	21.621	28.198	29.080	30.155	29.273	30.914	31.936	31.327	28.047	4,2
Ilidža	8.322	8.686	8.405	4.737	9.370	16.079	23.228	16.905	25.557	30.676	26.580	12,3
Vogošća	4.548	3.539	3.942	3.370	1.911	6.208	6.176	10.447	15.571	9.410	10.001	8,2
Hadžići											5.881	
Ilijaš	1.580	2.475	1.291	767	1.011	225						
Trnovo		2.680	6.610	8.415	9.128	9.622	8.079	8.990	7.676	8.154	5.217	7,7
KANTON	33.014	41.892	41.869	45.487	50.500	62.289	66.756	67.256	80.740	79.567	75.726	8,7

Broj noćenja domaćih turista

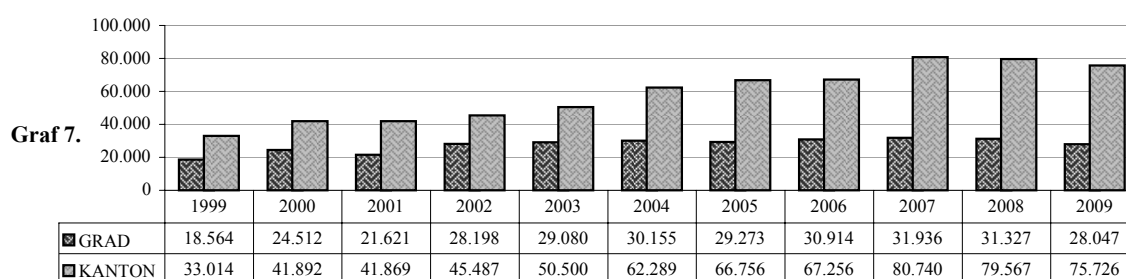

Tabela 20: Broj noćenja domaćih turista - struktura (%)

općina	broj noćenja domaćih turista										
	struktura (%)										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stari Grad	11,2	7,2	5,8	8,9	11,4	10,6	11,0	10,5	7,2	9,4	12,6
Centar	29,6	28,2	23,3	28,3	24,5	16,4	17,0	18,0	15,0	12,6	10,6
Novo Sarajevo	14,7	16,3	17,6	15,4	16,9	17,4	13,1	13,9	12,3	10,8	6,9
Novi Grad	0,7	6,8	4,8	9,4	4,8	4,1	2,7	3,6	5,0	6,5	7,0
Ilidža	25,2	20,7	20,1	10,4	18,6	25,8	34,8	25,1	31,7	38,6	35,1
Vogošća	13,8	8,4	9,4	7,4	3,8	10,0	9,3	15,5	19,3	11,8	13,2
Hadžići											7,8
Ilijaš	4,8	5,9	3,1	1,7	2,0	0,4					
Trnovo	0,0	6,4	15,8	18,5	18,1	15,4	12,1	13,4	9,5	10,2	6,9
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
GRAD	56,2	58,5	51,6	62,0	57,6	48,4	43,9	46,0	39,6	39,4	37,0
KANTON	100	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 21: Broj noćenja domaćih turista - indeksi

općina	broj noćenja domaćih turista									
	indeks									
	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2006</u> 2005	<u>2007</u> 2006	<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008
Stari Grad	81,3	81,0	166,0	141,8	114,6	111,6	96,0	82,9	127,6	127,8
Centar	121,0	82,6	131,7	96,3	82,3	111,4	106,7	100,0	83,0	79,6
Novo Sarajevo	140,7	108,4	95,0	121,5	127,0	81,0	106,4	106,8	86,5	60,8
Novi Grad	1.185,9	70,7	210,7	56,7	105,2	70,8	134,1	166,7	129,3	101,4
GRAD	132,0	88,2	130,4	103,1	103,7	97,1	105,6	103,3	98,1	89,5
Ilidža	104,4	96,8	56,4	197,8	171,6	144,5	72,8	151,2	120,0	86,6
Vogošća	77,8	111,4	85,5	56,7	324,9	99,5	169,2	149,0	60,4	106,3
Hadžići										
Ilijaš	156,6	52,2	59,4	131,8	22,3					
Trnovo		246,6	127,3	108,5	105,4	84,0	111,3	85,4	106,2	64,0
KANTON	126,9	99,9	108,6	111,0	123,3	107,2	100,7	120,0	98,5	95,2

Tabela 22: Broj noćenja stranih turista

općina	broj noćenja											Stopa rasta 1999-2009
	broj noćenja stranih turista											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	21.715	21.293	17.544	19.144	23.116	31.082	32.615	37.049	45.290	38.331	74.998	13,2
Centar	36.078	44.088	43.789	52.474	56.624	60.607	66.936	71.446	69.881	61.940	50.697	3,5
Novo Sarajevo	33.290	37.926	32.081	30.183	28.460	26.313	32.434	31.697	28.633	27.616	17.903	-6,0
Novi Grad	2.490	6.066	9.181	7.756	5.209	4.848	3.076	13.174	12.070	13.842	18.562	22,2
GRAD	93.573	109.373	102.595	109.557	113.409	122.850	135.061	153.366	155.874	141.729	162.160	5,7
Ilidža	18.198	15.221	16.027	9.178	16.960	20.862	27.593	40.981	80.393	86.804	73.521	15,0
Vogošća	9.605	8.227	1.694	1.450	2.575	5.208	6.791	6.443	6.331	8.091	9.733	0,1
Hadžići											549	
Ilijaš	738	909	915	679	312	398						
Trnovo		729	2.108	3.034	5.298	8.621	8.910	8.810	8.434	8.058	2.824	16,2
KANTON	122.114	134.459	123.339	123.898	138.554	157.939	178.355	209.600	251.032	244.682	248.787	7,4

Broj noćenja stranih turista

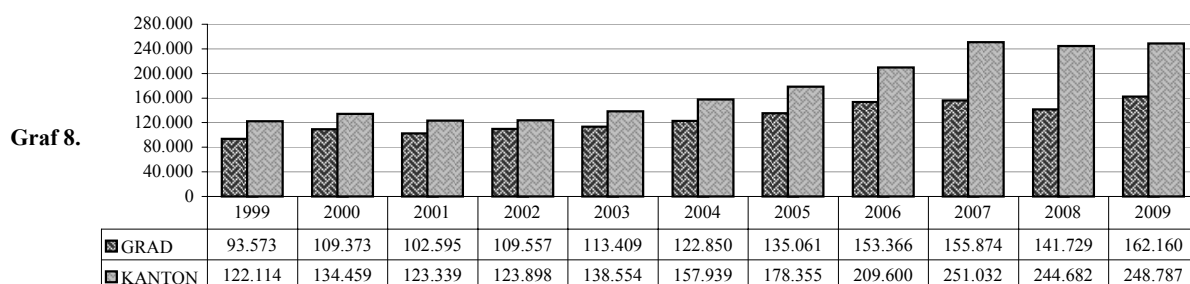

Tabela 23: Broj noćenja stranih turista - struktura (%)

općina	broj noćenja stranih turista										
	strani turisti										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stari Grad	17,8	15,8	14,2	15,5	16,7	19,7	18,3	17,7	18,0	15,7	30,1
Centar	29,5	32,8	35,5	42,4	40,9	38,4	37,5	34,1	27,8	25,3	20,4
Novo Sarajevo	27,3	28,2	26,0	24,4	20,5	16,7	18,2	15,1	11,4	11,3	7,2
Novi Grad	2,0	4,5	7,4	6,3	3,8	3,1	1,7	6,3	4,8	5,7	7,5
Ilidža	14,9	11,3	13,0	7,4	12,2	13,2	15,5	19,6	32,0	35,5	29,6
Vogošća	7,9	6,1	1,4	1,2	1,9	3,3	3,8	3,1	2,5	3,3	3,9
Hadžići											0,2
Ilijaš	0,6	0,7	0,7	0,5	0,2	0,3					
Trnovo	0,0	0,5	1,7	2,4	3,8	5,5	5,0	4,2	3,4	3,3	1,1
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
GRAD	76,6	81,3	83,2	88,4	81,9	77,8	75,7	73,2	62,1	57,9	65,2
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 24: Broj noćenja stranih turista - indeksi

općina	broj noćenja stranih turista									
	indeks									
	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2006</u> 2005	<u>2007</u> 2006	<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008
Stari Grad	98,1	82,4	109,1	120,7	134,5	104,9	113,6	122,2	84,6	195,7
Centar	122,2	99,3	119,8	107,9	107,0	110,4	106,7	97,8	88,6	81,8
Novo Sarajevo	113,9	84,6	94,1	94,3	92,5	123,3	97,7	90,3	96,4	64,8
Novi Grad	243,6	151,4	84,5	67,2	93,1	63,4	428,3	91,6	114,7	134,1
GRAD	116,9	93,8	106,8	103,5	108,3	109,9	113,6	101,6	90,9	114,4
Ilidža	83,6	105,3	57,3	184,8	123,0	132,3	148,5	196,2	108,0	84,7
Vogošća	85,7	20,6	85,6	177,6	202,3	130,4	94,9	98,3	127,8	120,3
Hadžići										
Ilijaš	123,2	100,7	74,2	45,9	127,6					
Trnovo		289,2	143,9	174,6	162,7	103,4	98,9	95,7	95,5	35,0
KANTON	110,1	91,7	100,5	111,8	114,0	112,9	117,5	119,8	97,5	101,7

Tabela 25: Ukupan broj noćenja

općina	broj noćenja											Stopa rasta 1999-2009
	ukupan broj noćenja											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	25.427	24.310	19.988	23.201	28.870	37.676	39.972	44.112	51.143	45.800	84.541	12,8
Centar	45.847	55.913	53.560	65.339	69.012	70.800	78.287	83.561	81.990	71.993	58.699	2,5
Novo Sarajevo	38.132	44.738	39.465	37.199	36.984	37.141	41.201	41.021	38.587	36.224	23.133	-4,9
Novi Grad	2.731	8.924	11.203	12.016	7.623	7.388	4.874	15.586	16.090	19.039	23.834	24,2
GRAD	112.137	133.885	124.216	137.755	142.489	153.005	164.334	184.280	187.810	173.056	190.207	5,4
Ilidža	26.520	23.907	24.432	13.915	26.330	36.941	50.821	57.886	105.950	117.480	100.101	14,2
Vogošća	14.153	11.766	5.636	4.820	4.486	11.416	12.967	16.890	21.902	17.501	19.734	3,4
Hadžići											6.430	
Ilijaš	2.318	3.384	2.206	1.446	1.323	623						
Trnovo		3.409	8.718	11.449	14.426	18.243	16.989	17.800	16.110	16.212	8.041	10,0
KANTON	155.128	176.351	165.208	169.385	189.054	220.228	245.111	276.856	331.772	324.249	324.513	7,7

Ukupan broj noćenja

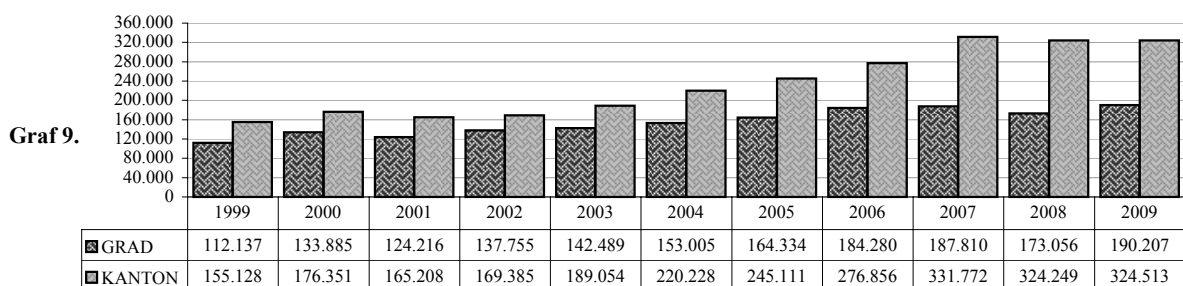

Tabela 26: Ukupan broj noćenja - struktura (%)

općina	broj noćenja										
	ukupno										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Stari Grad	16,4	13,8	12,1	13,7	15,3	17,1	16,3	15,9	15,4	14,1	26,1
Centar	29,6	31,7	32,4	38,6	36,5	32,1	31,9	30,2	24,7	22,2	18,1
Novo Sarajevo	24,6	25,4	23,9	22,0	19,6	16,9	16,8	14,8	11,6	11,2	7,1
Novi Grad	1,8	5,1	6,8	7,1	4,0	3,4	2,0	5,6	4,8	5,9	7,3
Ilidža	17,1	13,6	14,8	8,2	13,9	16,8	20,7	20,9	31,9	36,2	30,8
Vogošća	9,1	6,7	3,4	2,8	2,4	5,2	5,3	6,1	6,6	5,4	6,1
Hadžići											2,0
Ilijaš	1,5	1,9	1,3	0,9	0,7	0,3					
Trnovo	0,0	1,9	5,3	6,8	7,6	8,3	6,9	6,4	4,9	5,0	2,5
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
GRAD	72,3	75,9	75,2	81,3	75,4	69,5	67,0	66,6	56,6	53,4	58,6
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 27: Ukupan broj noćenja- indeksi

općina	Ukupan broj noćenja									
	indeks									
	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2006</u> 2005	<u>2007</u> 2006	<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008
Stari Grad	95,6	82,2	116,1	124,4	130,5	106,1	110,4	115,9	89,6	184,6
Centar	122,0	95,8	122,0	105,6	102,6	110,6	106,7	98,1	87,8	81,5
Novo Sarajevo	117,3	88,2	94,3	99,4	100,4	110,9	99,6	94,1	93,9	63,9
Novi Grad	326,8	125,5	107,3	63,4	96,9	66,0	319,8	103,2	118,3	125,2
GRAD	119,4	92,8	110,9	103,4	107,4	107,4	112,1	101,9	92,1	109,9
Ilidža	90,1	102,2	57,0	189,2	140,3	137,6	113,9	183,0	110,9	85,2
Vogošća	83,1	47,9	85,5	93,1	254,5	113,6	130,3	129,7	79,9	112,8
Hadžići										
Ilijaš	146,0	65,2	65,5	91,5	47,1					
Trnovo		255,7	131,3	126,0	126,5	93,1	104,8	90,5	100,6	49,6
KANTON	113,7	93,7	102,5	111,6	116,5	111,3	113,0	119,8	97,7	100,1

Prihodi od turizma

U Kantonu Sarajevo je u 2008. godini ostvaren **prihod od noćenja** u iznosu od preko 27,5 miliona KM. Najveći prihod od noćenja ostvaren je na općini Ilidža oko 9,7 miliona KM, i njegovo učešće u ukupno ostvarenom prihodu od noćenja Kantona je 35,1%. Od ukupno ostvarenog prihoda od noćenja u Centru je ostvareno 29,4%, u Starom Gradu 16,6%, Novom Sarajevu 9,1%, a u ostalim općinama oko 10%.

Ostvareni prihod od noćenja 2008. godine 1,4 puta je veći u odnosu na ostvareni u 1999. godini (19,1 milion KM). U 1999. godini najveće učešće prihoda od noćenja u ukupno ostvarenom prihodu od noćenja Kantona imala je općina Centar, 42,5%, a najmanje općina Ilijaš, 0,4%.

Na području Kantona Sarajevo u periodu od 1999. do 2008. ostvareni prihod od noćenja rastao je prosječno godišnje po stopi od 4,1%.

Ostvareni prihod od noćenja u Gradu 1999. godine iznosi oko 16,5 miliona KM, kao i u 2008. godini.

Učešće ostvarenog prihoda od noćenja u Gradu u ostvarenom prihodu od noćenja u Kantonu Sarajevo 2008. godine je 59,9%, što je manje nego 1999. godine kada je to učešće iznosilo 86,2%.

U Kantonu Sarajevo je u 2008. godini ostvaren je **prihod u turizmu od ostalog** (dnevni boravak, usluge za goste) u iznosu od oko 4,7 miliona KM. Najveći prihod od ostalog je ostvaren u općini Centar u iznosu od preko 2,3 miliona KM i njegovo učešće u ukupno ostvarenom prihodu od ostalog u Kantonu je 49,8%. Ukupan ostvareni prihod od ostalog u Starom Gradu je 24,6% ukupnih prihoda u Kantonu, Novom Gradu 14,2%, Ilidži 9,9%, dok je učešće ostalih općina u ostvarenom prihodu od ostalog svega 1,4%.

Ostvareni prihod od ostalog u Kantonu Sarajevo u 2008. bio je oko 4,7 miliona KM i veći je za 70,2% nego 1999. kada je bio 2,7 miliona KM, a rastao je po stopi od 6,1%.

Učešće ostvarenog prihoda od ostalog u Gradu u ukupno ostvarenom prihodu od ostalog u Kantonu Sarajevo 2008. godine je 89%. U posmatranom periodu učešće Grada se kretalo od čak 95,7% u 2002. godine kada je bilo najviše, do 71,3% u 2004. godine kada je ostvareno najmanje.

U Kantonu Sarajevo je u 2008. godini ostvaren **ukupan prihod od turizma** u iznosu od oko 32,2 miliona KM, što je za preko 10,3 miliona KM, odnosno 1,5 puta više nego 1999. godine kada je ukupan prihod od turizma iznosio 21,9 miliona KM, a rastao je prosječno godišnje po stopi od 4,4%. Tokom posmatranog perioda najveći ukupan prihod od turizma ostvaruje općina Centar.

U 2008. ukupan prihod od turizma u Gradu iznosi preko 20,6 miliona KM što je za 9,5% više nego 1999. kada ostvaren ukupan prihod od turizma iznosi oko 18,8 miliona KM.

Učešće ostvarenog prihoda od turizma Grada u ukupno ostvarenom prihodu od turizma u Kantonu Sarajevo 2008. godine je 64,1%, dok je to učešće proteklih godina bilo nešto izraženije.

Tabela 28: Ukupno ostvareni prihodi od noćenja

općina	Ukupno ostvareni prihodi u 000 KM										Stopa rasta 1999-2008
	od noćenja										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Stari Grad	2.622	2.648	2.389	2.380	3.147	3.264	3.373	3.650	4.826	4.572	-6,0
Centar	8.127	9.127	7.636	7.505	8.401	9.068	9.389	9.469	8.652	8.079	0,1
Novo Sarajevo	5.552	5.106	4.373	3.707	3.325	3.108	3.343	3.235	2.853	2.494	9,3
Novi Grad	181	311	331	401	246	257	186	945	1.150	1.326	-19,8
GRAD	16.482	17.192	14.729	13.992	15.119	15.697	16.291	17.299	17.481	16.471	0,0
Ilidža	1.589	1.418	1.294	685	1.466	1.942	2.694	3.114	7.516	9.668	-18,2
Vogošća	958	784	313	230	212	626	677	864	967	883	0,9
Hadžići											
Ilijaš	84	109	91	62	45	22					
Trnovo		163	296	309	404	547	604	606	537	496	-13,0
KANTON	19.113	19.666	16.723	15.279	17.246	18.834	20.266	21.883	26.501	27.518	-4,0

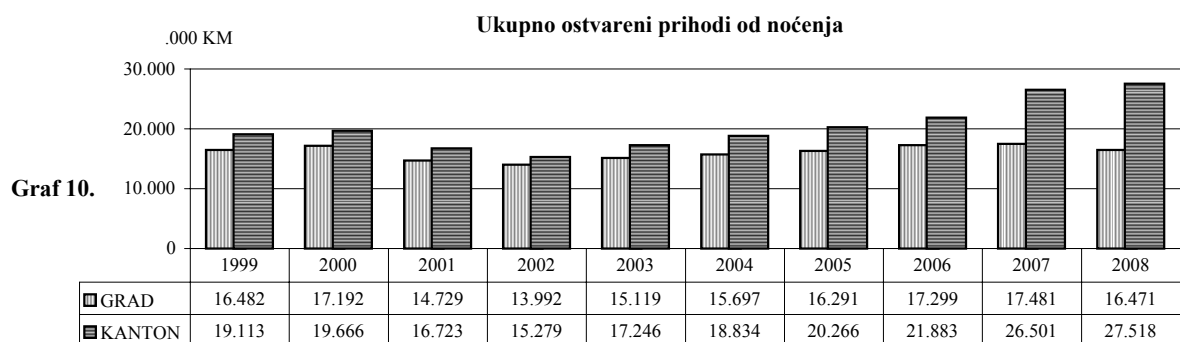

Tabela 29: Ukupno ostvareni prihodi od noćenja - struktura (%)

općina	ostvareni prihodi									
	od noćenja									
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stari Grad	13,7	13,5	14,3	15,6	18,2	17,3	16,6	16,7	18,2	16,6
Centar	42,5	46,4	45,7	49,1	48,7	48,1	46,3	43,3	32,6	29,4
Novo Sarajevo	29,0	26,0	26,1	24,3	19,3	16,5	16,5	14,8	10,8	9,1
Novi Grad	0,9	1,6	2,0	2,6	1,4	1,4	0,9	4,3	4,3	4,8
Ilidža	8,3	7,2	7,7	4,5	8,5	10,3	13,3	14,2	28,4	35,1
Vogošća	5,0	4,0	1,9	1,5	1,2	3,3	3,3	3,9	3,6	3,2
Hadžići										
Ilijaš	0,4	0,6	0,5	0,4	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Trnovo	0,0	0,8	1,8	2,0	2,3	2,9	3,0	2,8	2,0	1,8
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

GRAD	86,2	87,4	88,1	91,6	87,7	83,3	80,4	79,1	66,0	59,9
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 30: Ukupno ostvareni prihodi od noćenja - indeksi

općina	ostvareni prihodi od noćenja									
	indeks									
	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2006</u> 2005	<u>2007</u> 2006	<u>2008</u> 2007	
Stari Grad	101,0	90,2	99,6	132,2	103,7	103,3	108,2	132,2	94,7	
Centar	112,3	83,7	98,3	111,9	107,9	103,5	100,9	91,4	93,4	
Novo Sarajevo	92,0	85,6	84,8	89,7	93,5	107,6	96,8	88,2	87,4	
Novi Grad	171,8	106,4	121,1	61,4	104,5	72,4	508,1	121,7	115,3	
GRAD	104,3	85,7	95,0	108,1	103,8	103,8	106,2	101,1	94,2	
Ilidža	89,2	91,3	53,0	213,9	132,5	138,7	115,6	241,4	128,6	
Vogošća	81,8	39,9	73,6	92,0	295,3	108,1	127,6	111,9	91,3	
Hadžići										
Ilijaš	129,8	83,5	68,6	72,1	48,9					
Trnovo		181,6	104,3	130,8	135,4	110,4	100,3	88,6	92,4	
KANTON	102,9	85,0	91,4	112,9	109,2	107,6	108,0	121,1	103,8	

Tabela 31: Ukupno ostvareni prihodi od ostalog

općina	Ukupno ostvareni prihodi u 000 KM od ostalog										Stopa rasta 1999-2008
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Stari Grad	364	354	198	253	486	521	478	527	1.113	1.150	13,6
Centar	789	876	1.108	1.381	1.887	1.771	1.882	2.016	2.232	2.329	12,8
Novo Sarajevo	1.195	693	157	109	114	117	105	145	27	19	-36,9
Novi Grad	6	2	29	31	32	15	21	642	643	665	68,7
GRAD	2.354	1.925	1.492	1.774	2.519	2.424	2.486	3.330	4.015	4.163	6,5
Ilidža	90	94	66	29	923	900	628	1.092	584	465	20,0
Vogošća	290	88	14	10	2	40	30	61	38	43	-19,1
Hadžići											
Ilijaš	13	16	15	9	5	3					
Trnovo		134	19	32	25	35	56	49	26	4	-35,5
KANTON	2.747	2.257	1.606	1.853	3.474	3.402	3.200	4.532	4.663	4.675	6,1

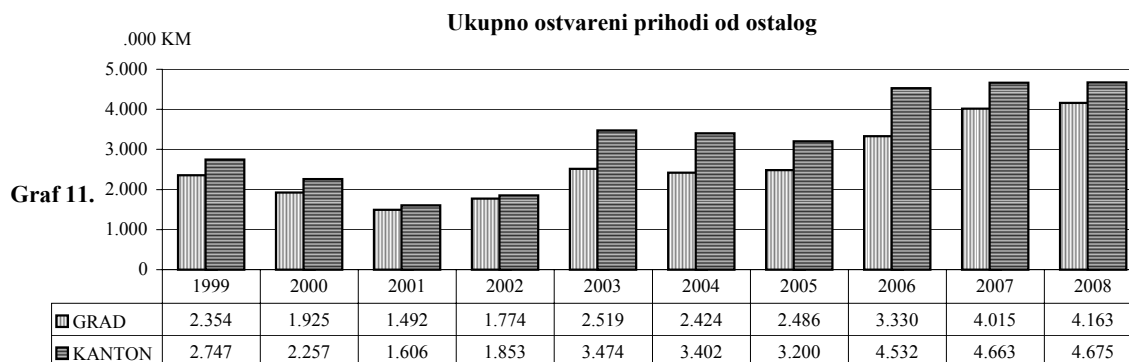

Tabela 32: Ukupno ostvareni prihodi od ostalog - struktura (%)

općina	ostvareni prihodi od ostalog									
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stari Grad	13,3	15,7	12,3	13,7	14,0	15,3	14,9	11,6	23,9	24,6
Centar	28,7	38,8	69,0	74,5	54,3	52,1	58,8	44,5	47,9	49,8
Novo Sarajevo	43,5	30,7	9,8	5,9	3,3	3,4	3,3	3,2	0,6	0,4
Novi Grad	0,2	0,1	1,8	1,6	0,9	0,4	0,7	14,2	13,8	14,2
Ilidža	3,3	4,2	4,1	1,5	26,6	26,5	19,6	24,1	12,5	9,9
Vogošća	10,6	3,9	0,9	0,6	0,1	1,2	0,9	1,3	0,8	0,9
Hadžići										
Ilijaš	0,5	0,7	0,9	0,5	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Trnovo	0,0	5,9	1,2	1,7	0,7	1,0	1,8	1,1	0,6	0,1
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
GRAD	85,7	85,3	92,9	95,7	72,5	71,3	77,7	73,5	86,1	89,0
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 33: Ukupno ostvareni prihodi od ostalog - indeksi

općina	ostvareni prihodi od ostalog									
	indeks									
	<u>2000</u> 1999	<u>2001</u> 2000	<u>2002</u> 2001	<u>2003</u> 2002	<u>2004</u> 2003	<u>2005</u> 2004	<u>2006</u> 2005	<u>2007</u> 2006	<u>2008</u> 2007	
Stari Grad	97,3	55,9	127,8	192,0	107,2	91,7	110,3	211,2	103,3	
Centar	111,0	126,5	124,6	136,7	93,9	106,3	107,1	110,7	104,3	
Novo Sarajevo	58,0	22,7	69,7	104,2	102,6	89,7	138,1	18,6	70,4	
Novi Grad	33,3	1.450,0	105,2	104,9	46,9	140,0	3.057,1	100,2	103,4	
GRAD	81,8	77,5	118,9	142,0	96,2	102,6	134,0	120,6	103,7	
Ilidža	104,4	70,2	43,3	3.233,3	97,5	69,8	173,9	53,5	79,6	
Vogošća	30,3	15,9	73,3	19,5	2.000,0	75,0	203,3	62,3	113,2	
Hadžići										
Ilijaš	123,1	93,8	60,9	54,7	60,0					
Trnovo		14,2	167,3	78,6	140,0	160,0	87,5	53,1	15,4	
KANTON	82,2	71,2	115,4	187,4	97,9	94,1	141,6	102,9	100,3	

Tabela 34: Ukupno ostvareni prihodi od turizma

općina	Ukupno ostvareni prihodi u 000 KM										Stopa rasta 1999-2008
	ukupno ostvareni prihodi										
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Stari Grad	2.986	3.002	2.587	2.633	3.633	3.785	3.851	4.177	5.939	5.722	7,5
Centar	8.916	10.003	8.744	8.885	10.288	10.839	11.271	11.485	10.884	10.408	1,7
Novo Sarajevo	6.747	5.799	4.530	3.816	3.439	3.225	3.448	3.380	2.880	2.513	-10,4
Novi Grad	187	313	360	431	278	272	207	1.587	1.793	1.991	30,1
GRAD	18.836	19.117	16.221	15.766	17.638	18.121	18.777	20.629	21.496	20.634	1,0
Ilidža	1.679	1.512	1.360	714	2.389	2.842	3.322	4.206	8.100	10.133	22,1
Vogošća	1.248	872	327	241	214	666	707	925	1.005	926	-3,3
Hadžići											
Ilijaš	97	125	106	72	50	25					
Trnovo		297	315	341	429	582	660	655	563	500	6,7
KANTON	21.860	21.923	18.329	17.133	20.720	22.236	23.466	26.415	31.164	32.193	4,4

Ukupno ostvareni prihodi od turizma

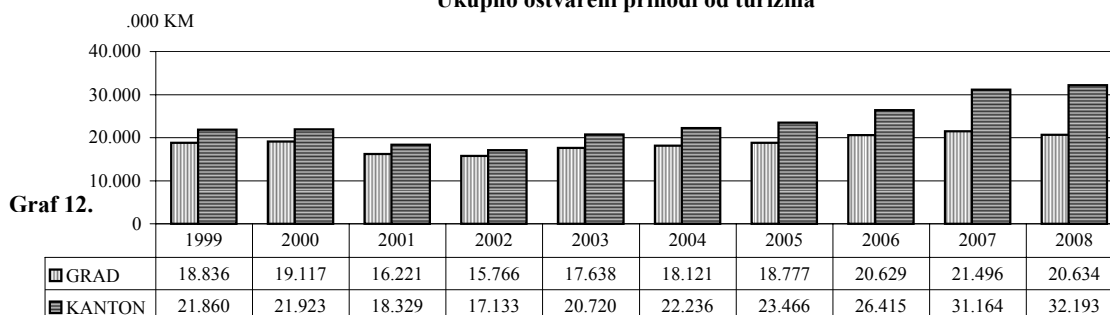

Tabela 35: Ukupno ostvareni prihodi od turizma - struktura (%)

općina	ostvareni prihodi od turizma									
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Stari Grad	13,7	13,7	14,1	15,4	17,5	17,0	16,4	15,8	19,1
Centar	40,8	45,6	47,7	51,9	49,7	48,7	48,0	43,5	34,9	32,3
Novo Sarajevo	30,9	26,5	24,7	22,3	16,6	14,5	14,7	12,8	9,2	7,8
Novi Grad	0,9	1,4	2,0	2,5	1,3	1,2	0,9	6,0	5,8	6,2
Ilidža	7,7	6,9	7,4	4,2	11,5	12,8	14,2	15,9	26,0	31,5
Vogošća	5,7	4,0	1,8	1,4	1,0	3,0	3,0	3,5	3,2	2,9
Hadžići										
Ilijaš	0,4	0,6	0,6	0,4	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Trnovo	0,0	1,4	1,7	2,0	2,1	2,6	2,8	2,5	1,8	1,6
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

GRAD	86,2	87,2	88,5	92,0	85,1	81,5	80,0	78,1	69,0	64,1
KANTON	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 36: Ukupno ostvareni prihodi od turizma - indeksi

općina	Ukupno ostvareni prihodi indeks								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Stari Grad	100,5	86,2	101,8	138,0	104,2	101,7	108,5	142,2	96,3
Centar	112,2	87,4	101,6	115,8	105,4	104,0	101,9	94,8	95,6
Novo Sarajevo	85,9	78,1	84,2	90,1	93,8	106,9	98,0	85,2	87,3
Novi Grad	167,4	115,0	119,8	64,4	97,8	76,1	766,7	113,0	111,0
GRAD	101,5	84,9	97,2	111,9	102,7	103,6	109,9	104,2	96,0
Ilidža	90,1	89,9	52,5	334,6	119,0	116,9	126,6	192,6	125,1
Vogošća	69,9	37,5	73,6	88,9	311,2	106,2	130,8	108,6	92,1
Hadžići									
Ilijaš	128,9	84,8	67,5	69,9	50,0				
Trnovo		106,1	108,1	126,0	135,7	113,4	99,2	86,0	88,8
KANTON	100,3	83,6	93,5	120,9	107,3	105,5	112,6	118,0	103,3

Iskorištenost kapaciteta i prosječna dužina boravka

U Kantonu Sarajevu je u 2009. godini **iskorištenost kapaciteta** iznosila 14,7%. Najveća iskorištenost kapaciteta je u Starom Gradu 24,8%, zatim u Vogošći 23,4%, na Ilidži 16,9% i td.

U Kantonu Sarajevo iskorištenost kapaciteta 1999. godine je 23,6%. Tokom posmatranog perioda iskorištenost kapaciteta u Kantonu ima tendenciju pada po prosječnoj stopi od 4,6%.

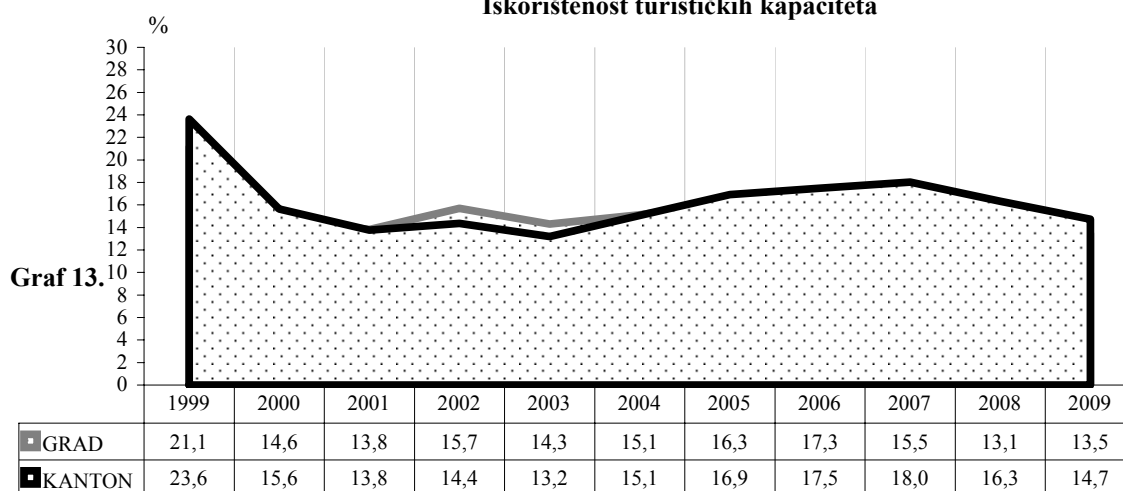
Iskorištenost kapaciteta u Gradu Sarajevu u odnosu na Kanton Sarajevo 2009. godine je manja i iznosi 13,5%. U periodu od 1999. do 2009. godine iskorištenost kapaciteta se smanjivala.

U 2009. godini prosječna **dužina boravka** turista u Kantonu Sarajevo, a i u Gradu Sarajevu je 1,9 dana. Dužina boravka se u općinama kreće od 1,6 (Novi Grad) do 2,6 dana (Vogošća), a nema većih odstupanja ni u odnosu na prethodne godine.

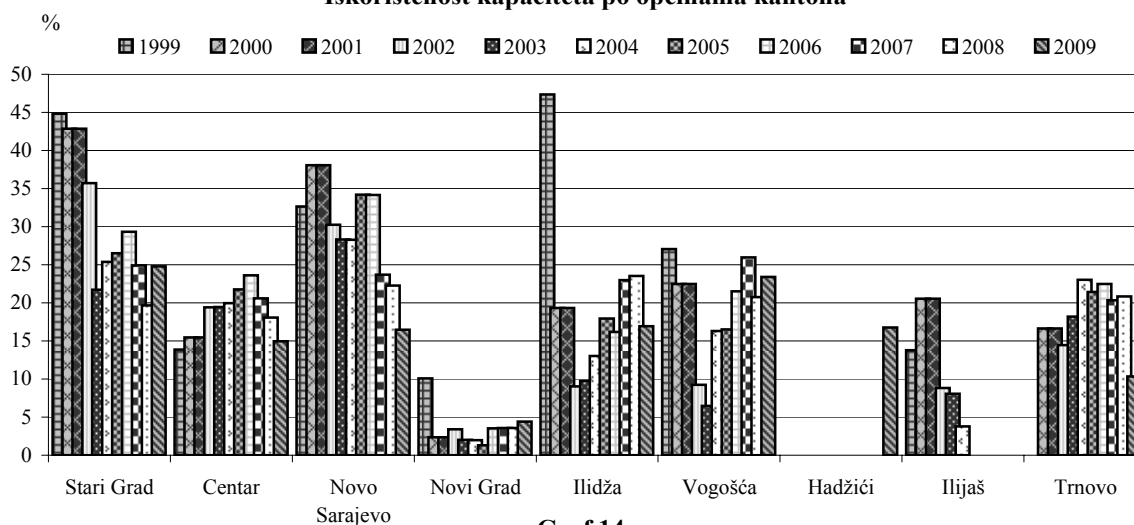
Tabela 37: Iskorištenost kapaciteta

općina	Izvedeni pokazatelji											Stopa rasta 1999-2009
	Iskorištenost kapaciteta (%)											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	44,8	42,9	35,3	35,7	21,7	25,4	26,5	29,3	24,9	19,7	24,8	-5,8
Centar	13,9	15,4	15,9	19,4	19,5	20,0	21,8	23,6	20,6	18,1	15,0	0,8
Novo Sarajevo	32,7	38,1	31,1	30,2	28,3	28,3	34,2	34,2	23,7	22,3	16,5	-6,6
Novi Grad	10,1	2,4	3,0	3,4	2,0	2,0	1,3	3,5	3,6	3,6	4,4	-7,9
GRAD	21,1	14,6	13,8	15,7	14,3	15,1	16,3	17,3	15,5	13,1	13,5	-4,4
Ilidža	47,4	19,3	15,7	9,0	9,7	13,0	17,9	16,2	23,0	23,5	16,9	-9,8
Vogošća	27,0	22,5	10,8	9,2	6,5	16,3	16,5	21,5	26,0	20,8	23,4	-1,4
Hadžići											16,8	
Ilijaš	13,8	20,5	13,4	8,8	8,1	3,8						
Trnovo		16,6	11,0	14,5	18,2	23,0	21,4	22,5	20,3	20,9	10,3	-5,1
KANTON	23,6	15,6	13,8	14,4	13,2	15,1	16,9	17,5	18,0	16,3	14,7	-4,6

Iskorištenost turističkih kapaciteta

Iskorištenost kapaciteta po općinama kantona

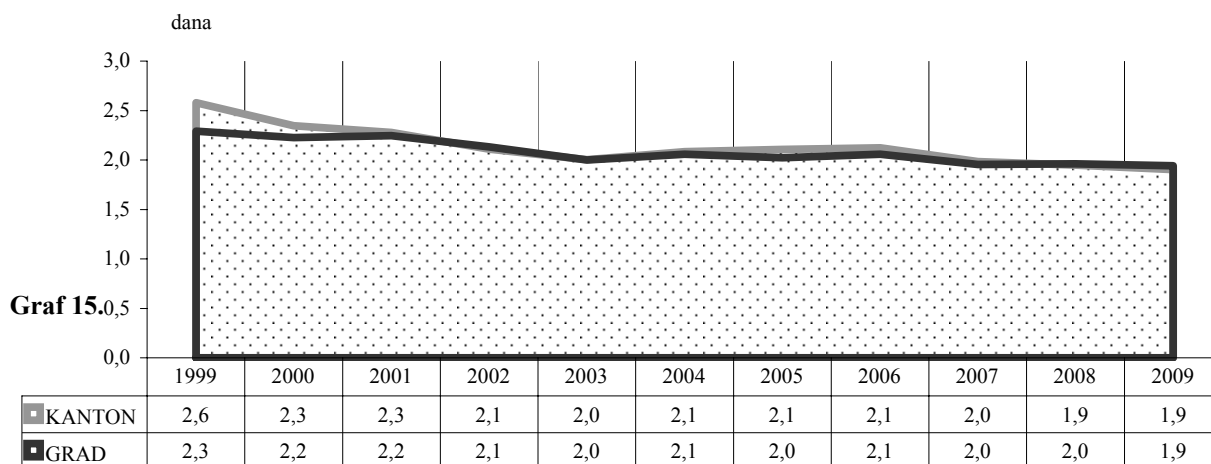

Graf 14.

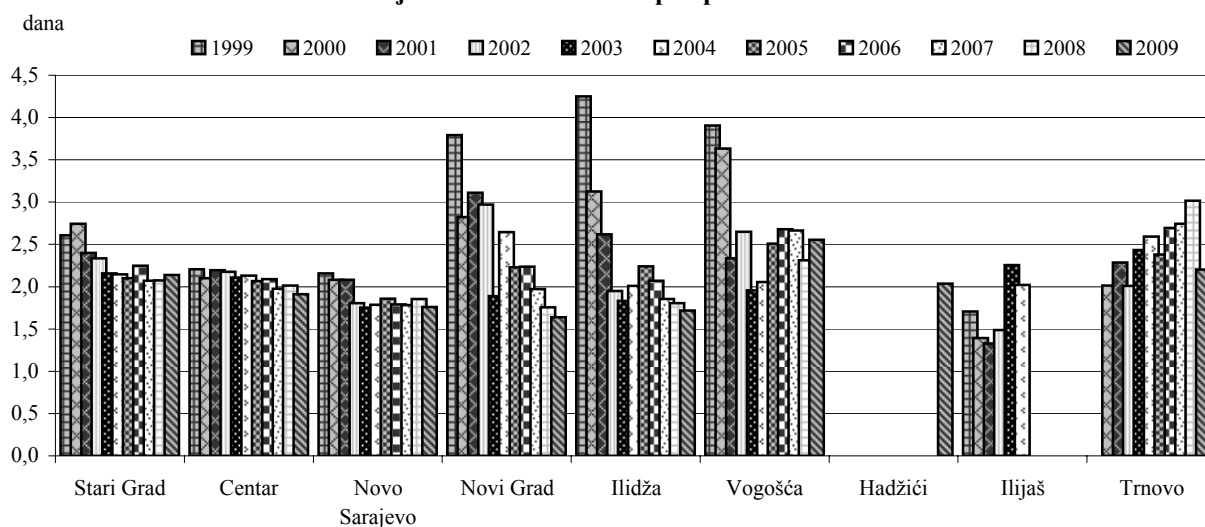
Tabela 38: Prosječna dužina boravka turista

općina	Izvedeni pokazatelji											Stopa rasta 1999-2009
	Prosječna dužina boravka (dana)											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Stari Grad	2,6	2,7	2,4	2,3	2,2	2,1	2,1	2,2	2,1	2,1	2,1	-2,0
Centar	2,2	2,1	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	-1,4
Novo Sarajevo	2,2	2,1	2,1	1,8	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8	1,9	1,8	-2,0
Novi Grad	3,8	2,8	3,1	3,0	1,9	2,6	2,2	2,2	2,0	1,8	1,6	-8,0
GRAD	2,3	2,2	2,2	2,1	2,0	2,1	2,0	2,1	2,0	2,0	1,9	-1,6
Ilidža	4,2	3,1	2,6	1,9	1,8	2,0	2,2	2,1	1,9	1,8	1,7	-8,6
Vogošća	3,9	3,6	2,3	2,6	2,0	2,1	2,5	2,7	2,7	2,3	2,6	-4,2
Hadžići											2,0	
Ilijaš	1,7	1,4	1,3	1,5	2,3	2,0						
Trnovo		2,0	2,3	2,0	2,4	2,6	2,4	2,7	2,7	3,0	2,2	1,0
KANTON	2,6	2,3	2,3	2,1	2,0	2,1	2,1	2,1	2,0	1,9	1,9	-3,0

Prosječna dužina boravka

Prosječna dužina boravka po općinama kantona

Graf 16.

Uporedni pokazatelji

Uporedni pokazatelji stopa rasta Kantona Sarajevo od 1999-2009. po obrađenim obilježjima turizma iz ove informacije pokazuju da je najbrže rastao broj ležaja 12,9%, zatim broj soba 11,7%, te broj turista 11%.

Najsporiji rast su ostvaren je po broju noćenja 7,7%.

Stopa rasta **broja poslovnih jedinica** od 1999-2009. je najveća na općini Ilidža 23,9%, zatim Starom Gradu 11,6%, te u Novom Gradu 10,3 i Vogošći 7,2%.

Najmanju stopu rasta broja poslovnih jedinica, odnosno negativnu stopu ima općina Novo Sarajevo 1,8%.

Najveću stopu rasta **broja soba** imala je općina Novi Grad 32,1%, zatim Ilidža 28,5%, te Stari Grad 16,9%, a najsporiji rast u posmatranom periodu imaju općine Centar 2,4% i Novo Sarajevo 0,2%.

Općina Novi Grad u periodu 1999-2009. bilježi najveću stopu rasta **broja ležaja**, 34,9%. Stopa rasta broja ležaja općine Ilidža je 26,6%, Starog Grada 19,7%, Trnova 16%, te Grada 10,3%. Najmanju stopu rasta imala je općina Centar 1,7%.

Broj turista u periodu 1999-2009. najbrže je rastao u općini Novi Grad 35,1%, zatim u općini Ilidža 25%, te u Starom Gradu 15%. Najmanju stopu rasta broja turista, odnosno negativnu imala je općina Novo Sarajevo 2,9%.

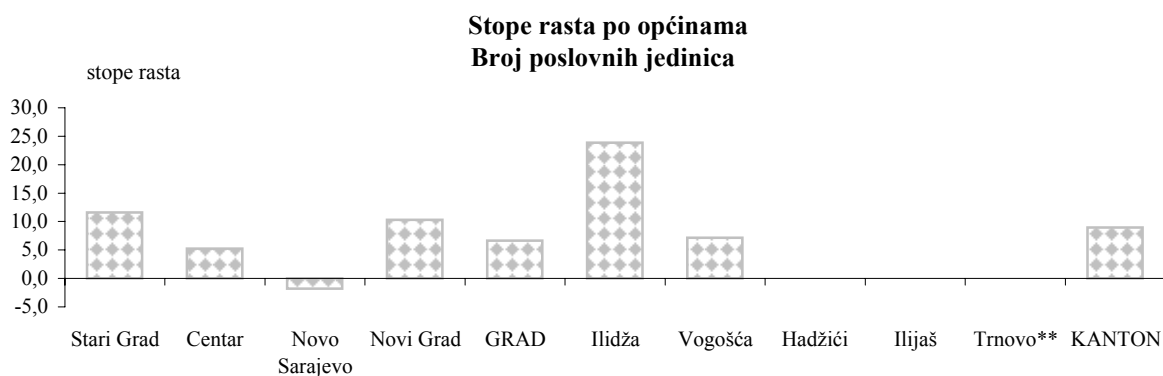
Stopa rasta **broja noćenja** je najveća u općini Novi Grad 24,2%, zatim Ilidži 14,2%, te Starom Gradu 12,8%. Najsporiji rast u broju noćenja, odnosno negativnu stopu rasta od 4,9% ima općina Novo Sarajevo.

Stopa rasta, za period 1999-2008. godine, **prihoda od turizma** je najveća u općini Novi Grad 30,1%, te na Ilidži (22,1%). Najmanju, odnosno opadajuću stopu rasta imaju općine Novo Sarajevo 10,4%, odnosno Vogošća 3,3%.

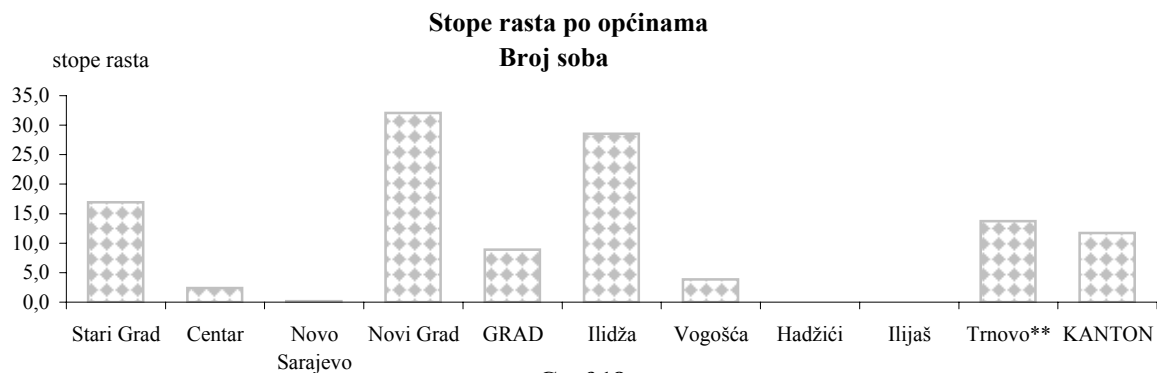
Tabela 39: Stope rasta pokazatelja turizma od 1999. do 2009.

općina	broj jedinica	broj soba	broj ležaja	broj turista	broj noćenja	prihod od turizma*
Stari Grad	11,6	16,9	19,7	15,0	12,8	7,5
Centar	5,2	2,4	1,7	4,0	2,5	1,7
Novo Sarajevo	-1,8	0,2	1,9	-2,9	-4,9	-10,4
Novi Grad	10,3	32,1	34,9	35,1	24,2	30,1
GRAD	6,6	8,9	10,3	7,2	5,4	1,0
Ilidža	23,9	28,5	26,6	25,0	14,2	22,1
Vogošća	7,2	3,8	4,9	7,9	3,4	-3,3
Hadžići						
Ilijaš						
Trnovo**	0,0	13,7	16,0	8,9	10,0	6,7
KANTON	9,0	11,7	12,9	11,0	7,7	4,4

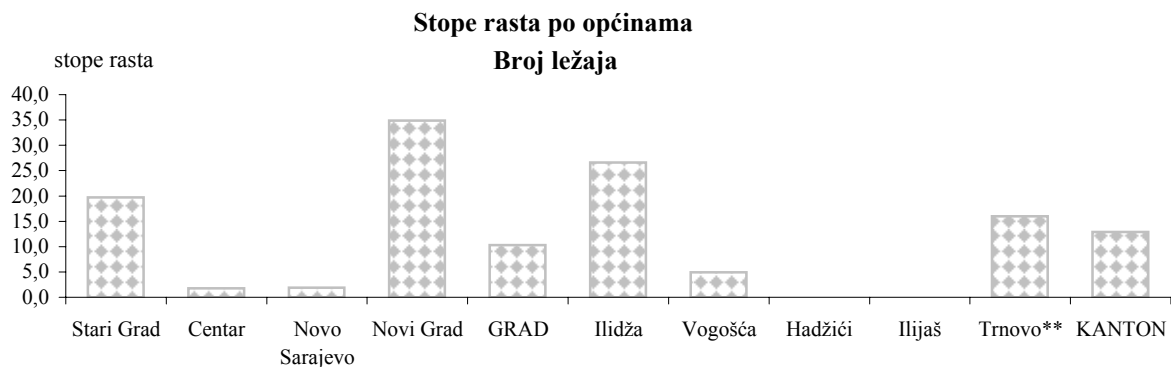
Uporedni pregled stopa rasta pokazatelja turizma

Graf 17.

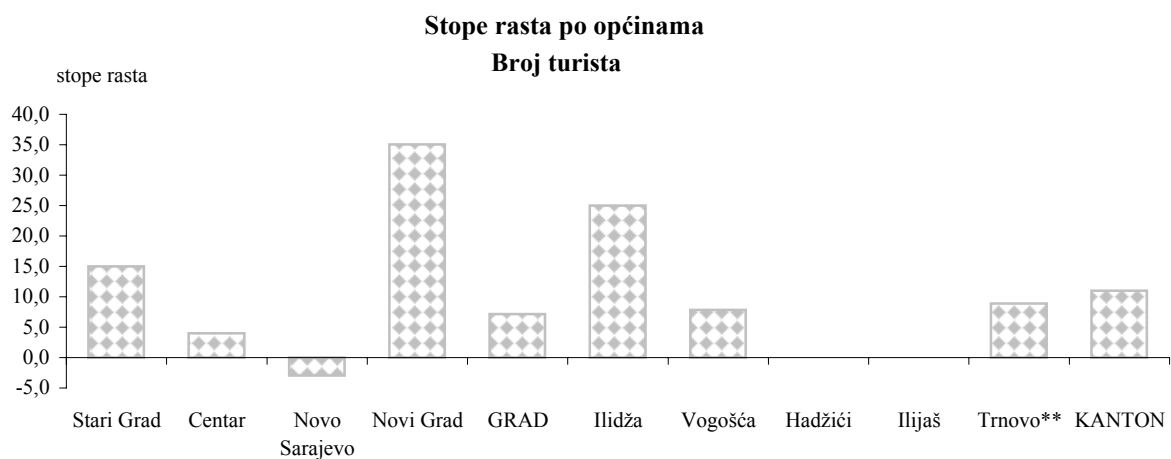
Graf 18.

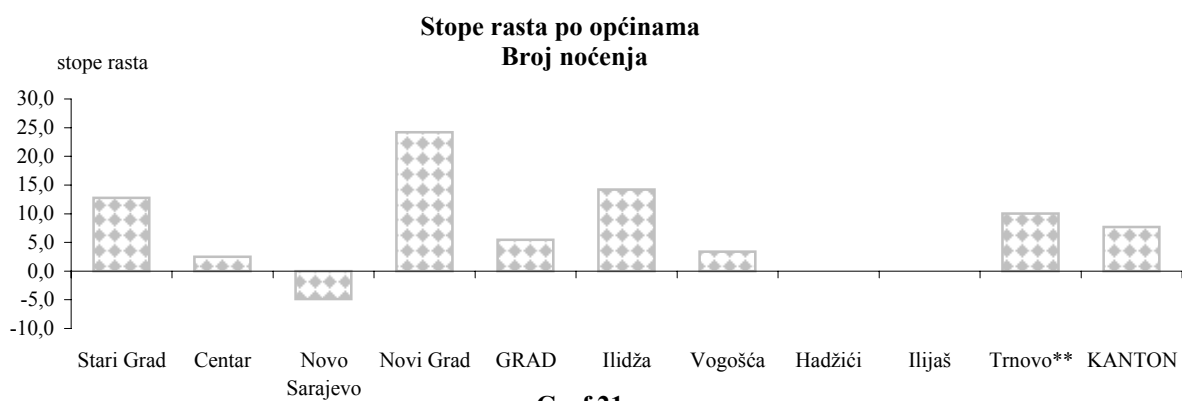
Graf 19.

* Stope rasta prihoda od turizma izračunate za period 1999-2008. godina

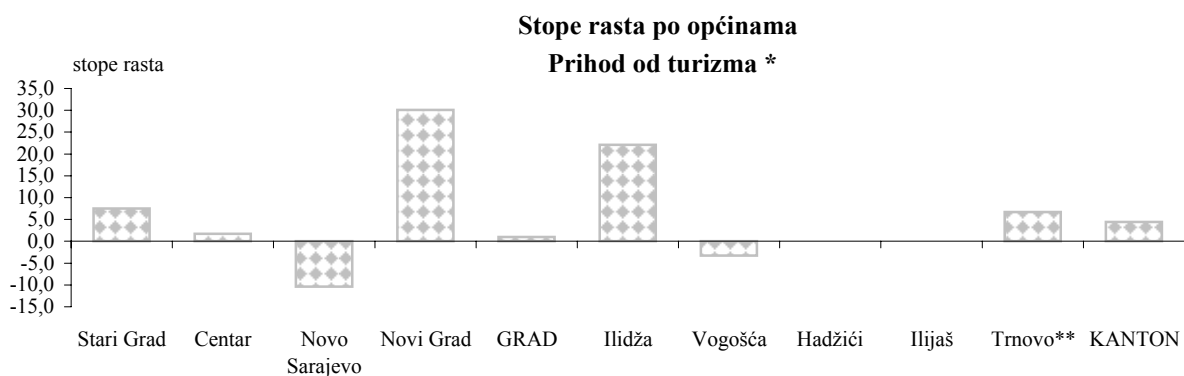
** Stope rasta za općinu Trnovo izračunata za period 2000-2009. godinu.

Graf 20.

Graf 21.

Graf 22.

Ocjena 2009.

Pokazatelji o turizmu na području Kantona od 1999. godine općenito pokazuju pozitivne tendencije i značajne pomake i tako potvrđuju da turizam postaje jedna od vodećih razvojnih oblasti. No, u toku 2009. godine, ostvareni pokazatelji upozoravaju na promjene u dotadašnjim tendencijama. Naime, i pored povećanja smještajnih kapaciteta, zabilježen je pad broja domaćih turista i ostvarenih noćenja od domaćih turista u odnosu na 2008. godinu, na što upućuju slijedeći pokazatelji:

- Na području Kantona Sarajevo, krajem 2009. godine, postoji 59 **poslovnih jedinica** sa smještajnim kapacitetima, što je za 9,3% više u odnosu na predhodnu godinu kada je bilo 54 poslovne jedinice. Općine Centar, Ilidža, Vogošća i Trnovo imaju isti broj poslovnih jedinica u 2009. u odnosu na 2008. godinu, povećanje bilježe općine Stari Grad 36,4% i Novi grad 14,3%, dok je u općini Novo Sarajevo za 16,7% manje poslovnih jedinica 2009. u odnosu na predhodnu godinu.
- Smještajni kapaciteti raspolažu sa 2.983 **sobe**, što je za 10,5% više nego predhodne godine. Značajno povećanje u 2009. u odnosu na 2008. godinu ima općina Stari Grad 59,9%, dok značajnije smanjenje bilježi Novo Sarajevo 20,2%.
- U smještajnim kapacitetima ima 6.037 **ležaja**, odnosno 11% više nego predhodne godine. Najveće povećanje bilježi općina Stari Grad 46,6%, dok je u općini Novo Sarajevo za 13,6% manje ležaja u odnosu na 2008. godinu.
- U 2009. godini Kanton Sarajevo posjetilo je 43.022 **domaća turista**, što je za 3,5% manje u odnosu na 2008. godinu. Istovremeno, to je i prvo godišnje smanjenje broja domaćih turista u periodu poslije 1999. (najveći rast je bio u 2000. godini). U 2009. samo općine Stari Grad i Novi Grad bilježe povećanje domaćih turista, a u svim ostalim općinama smanjen je broj domaćih turista u odnosu na predhodnu godinu.
- Kanton Sarajevo posjetilo je 127.590 **stranih turista**, odnosno 4,8% više nego predhodne godine. Značajno povećanje stranih turista u 2009. je u općini Stari Grad 94,2%, a ekstremno smanjenje je u općini Trnovo 51,8% u odnosu na 2008. godinu.
- Kanton Sarajevo u 2009. godini posjetilo je ukupno 170.612 **turista**, više za 2,6% nego predhodne godine. Tokom perioda poslije 1999. broj turista godišnje se povećavao, jedino 2001. i 2008. je došlo do smanjenja. Općine Stari Grad (78,8%), Novi Grad (34,1%) i Vogošća (2%) bilježe povećanje turista u 2009., a sve ostale općine smanjenje u odnosu na 2008. godinu.
- **Domaći turisti** ostvarili su u 2009. godini 75.726 **noćenja**, manje za 4,8% nego 2008. godine. Najveće povećanje u 2009. godini bilježe općina i Stari Grad (27,8%), a najveće smanjenje općina Novo Sarajevo, 36%.
- **Strani turisti** ostvarili su 248.787 **noćenja**, što je za 1,7% više nego 2008. godine. Značajno povećanje broja noćenja stranih turista u 2009. je u općinama Stari Grad 95,7%, Novi Grad 34,1% i Vogošća 20,3%, a najveće smanjenje je u općini Trnovo 65% u odnosu na predhodnu godinu.
- Turisti u 2009. godini su ostvarili **ukupno 324.513 noćenja** u Kantonu Sarajevo, više za 0,1% nego 2008. godine. Ukupan broj noćenja povećavao se godišnje tokom perioda iza 1999., osim 2001. i 2008. kada Kanton bilježi smanjenje. Posmatrano po općinama najveće povećanje u 2009. ima općina Stari Grad 84,6%, a najveće smanjenje Trnovo 50,4%, u odnosu na predhodnu godinu.

- **Prihod od noćenja** u iznosu od preko 27,5 miliona KM, veći za 3,8% nego u 2007. godini. Povećanje prihoda od noćenja u 2008. imaju samo općine Ilidža (28,6%) i Novi Grad (15,3%), dok sve ostale općine u Kantonu bilježe smanjenje u odnosu na predhodnu godinu.
- **Prihod u turizmu od ostalog** (dnevni boravak, usluge za goste) u iznosu od oko 4,7 miliona KM, veći za 0,3% nego 2007. godine. Najveće povećanje po ovom osnovu u 2008. u odnosu na predhodnu godinu ostavriala je općina Vogošća 13,2%, a najveće smanjenje Trnovo 84,6%.
- **Ukupan prihod od turizma** u iznosu od oko 32,2 miliona KM veći za 3,3% više nego 2007. godine. Povećanje ukupnog prihoda od turizma u 2008. ostvarile su samo općine Ilidža (25,1%) i Novi Grad (11%), dok sve ostale općine u Kantonu bilježe smanjenje u odnosu na ostvareni prihod od turizma u 2007. godini.

Povećanje smještajnih kapaciteta koje nije bilo praćeno rastom posjeta turista i njihovim noćenjima, rezultiralo je smanjenju iskorištenosti kapaciteta.

Tako je u Kantonu Sarajevo u 2009. godini **iskorištenost kapaciteta** iznosila je 14,7% i manja je od iskorištenosti u 2008. kada je iznosila 16,3%. Povećanje iskorištenosti kapaciteta bilježe općine Stari Grad (sa 19,7% u 2008. na 24,8% u 2009.), Vogošća (sa 20,8% u 2008. na 23,4% u 2009. godini), te Novi Grad (sa 3,6% u 2008. na 4,4% u 2009. godini), a sve ostale općine Kantona bilježe smanjenje, posebno općine Trnovo (sa 20,9% iskorištenosti u 2008. na 10,3% 2009.) i Ilidža (sa 23,5% iskorištenosti u 2008. na 16,9% u 2009. godini).

U 2009. godini prosječna **dužina boravaka** turista u Kantonu Sarajevo je 1,9 dana i ista je kao i prošle godine. Posmatrano po općinama jedino u Vogošći je došlo do povećanja sa 2,3 dana u 2008. na 2,6 dana u 2009., dok kod ostalih općina Kantona nema većih odstupanja u odnosu na predhodnu godinu, osim u općini Trnovo gdje se dužina boravka turista smanjila sa 3 dana 2008. na 2,2 dana 2009. godine .

Pregled tabela

Redni broj	Naziv	Str.
1	Smještajni kapaciteti - broj poslovnih jedinica	5
2	Poslovne jedinice - struktura (%)	5
3	Broj poslovnih jedinica - indeksi	5
4	Smještajni kapaciteti - broj soba	6
5	Broj soba - struktura (%)	6
6	Broj soba - indeksi	6
7	Smještajni kapaciteti - broj ležaja	7
8	Broj ležaja - struktura (%)	7
9	Broj ležaja - indeksi	7
10	Broj domaćih turista	9
11	Broj domaćih turista - struktura (%)	9
12	Broj domaćih turista - indeksi	9
13	Broj stranih turista	10
14	Broj stranih turista - struktura (%)	10
15	Broj stranih turista - indeksi	10
16	Ukupan broj turista	11
17	Ukupan broj turista - struktura (%)	11
18	Ukupan broj turista - indeksi	11
19	Broj noćenja domaćih turista	13
20	Broj noćenja domaćih turista - struktura (%)	13
21	Broj noćenja domaćih turista - indeksi	13
22	Broj noćenja stranih turista	14
23	Broj noćenja stranih turista - struktura (%)	14
24	Broj noćenja stranih turista - indeksi	14
25	Ukupan broj noćenja	15
26	Ukupan broj noćenja - struktura (%)	15
27	Ukupan broj noćenja - indeksi	15
28	Ukupno ostvareni prihodi od noćenja	17
29	Ukupno ostvareni prihodi od noćenja - struktura (%)	17
30	Ukupno ostvareni prihodi od noćenja - indeksi	17
31	Ukupno ostvareni prihodi od ostalog	18
32	Ukupno ostvareni prihodi od ostalog - struktura (%)	18
33	Ukupno ostvareni prihodi od ostalog - indeksi	18
34	Ukupno ostvareni prihodi od turizma	19
35	Ukupno ostvareni prihodi od turizma - struktura (%)	19
36	Ukupno ostvareni prihodi od turizma - indeksi	19
37	Iskorištenost kapaciteta	21
38	Prosječna dužina boravka turista	22
39	Stope rasta pokazatelja turizma od 1999. do 2009.	24

Pregled grafova

Redni broj	Naziv	Str.
1	Broj poslovnih jedinica	5
2	Broj soba	6
3	Broj ležaja	7
4	Broj domaći turista	9
5	Broj stranih turista	10
6	Ukupan broj turista	11
7	Broj noćenja domaćih turista	13
8	Broj noćenja stranih turista	14
9	Ukupan broj noćenja	15
10	Ukupno ostvareni prihod od noćenja	17
11	Ukupno ostvareni prihod od ostalog	18
12	Ukupno ostvareni prihod od turizma	19
13	Iskorištenost turističkih kapaciteta	21
14	Iskorištenost kapaciteta po općinama kantona	21
15	Prosječna dužina boravka	22
16	Prosječna dužina boravka po općinama kantona	22
17	Stope rasta po općinama - Broj poslovnih jedinica	24
18	Stope rasta po općinama - Broj soba	24
19	Stope rasta po općinama - Broj ležaja	24
20	Stope rasta po općinama - Broj turista	25
21	Stope rasta po općinama - Broj noćenja	25
22	Stope rasta po općinama - Prihod od turizma	25